

Dosar nr. 16639/3/2013**
(143/2021)

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A III-A CIVILĂ ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI ȘI DE FAMILIE
ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 22.09.2021

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE:

JUDECĂTOR:

GREFIER:

Pe rol fiind soluționarea apelului (după casare) declarat de apelantul-reclamant **PRIMARUL SECTORULUI 3 AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI**, împotriva sentinței civile nr. 2217 din data de 20.12.2013, pronunțate de Tribunalul București - Secția a IV-a Civilă, în dosarul nr. 16639/3/2013, în contradictoriu cu intimații-pârâți **PRIMARUL GENERAL AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI, MUNICIPIUL BUCUREȘTI PRIN PRIMARUL GENERAL și**

La apelul nominal făcut în ședința publică, se prezintă apelantul-reclamant Primarul Sectorului 3 al Municipiului București, reprezentat de _____ în baza delegației aflate la fila 84 din dosar, intimata-pârâtă _____ reprezentată de _____ în baza împuternicirii avocațiale pe care o depune la dosar, și intimatul-pârât Municipiul București prin Primarul General, reprezentat de _____ în baza delegației pe care o depune la dosar.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință învederând instanței faptul că a fost respinsă, ca neîntemeiată, cererea de recuzare a _____ dar că a fost admisă cererea de abținere formulată de _____ întregirea completului realizându-se prin participarea înscris în lista de permanență, conform Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

Reprezentantul intimatului-pârât Municipiul București prin Primarul General precizează că în ciclurile procesuale anterioare, față de pârâtul Primarul General al Municipiului București s-a reținut lipsa calității procesuale pasive.

Curtea constată că prezentul dosar se află la al treilea ciclu procesual în apel și că, în legătură cu pârâtul Primarul General al Municipiului București, care a fost chemat în judecată în această calitate, s-a dezlegat și stabilit definitiv și irevocabil lipsa calității procesuale pasive a acestuia, așa încât judecata în apel va continua între apelantul-reclamant Primarul Sectorului 3 al Municipiului București și intimații-pârâți Municipiul București prin Primarul General și urmând a fi efectuate convenitele mențiuni în citativ și aplicația ECRIS.

Apărătorul intimatului-pârâte _____ pune în discuție necesitatea înlăturării înscrisurilor de la filele 140-150 din volumul 3 al dosarului de apel din al doilea ciclu procesual, având în vedere faptul că încheierea pronunțată la data de 15.10.2019 a fost casată. Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul în ceea ce privește această încheiere, dar a trimis cauza spre rejudecare, constatând că dispozițiile art. 139 C.proc.civ. 1865 nu au fost corect aplicate. În rejudecare, prezenta instanță urmează să se pronunțe cu prioritate pe această chestiune.

Curtea acordă cuvântul asupra aspectului pus în discuție de către apărătorul intimatului-pârâte.

Reprezentantul apelantului-reclamant precizează că înscrisurile la care s-a făcut referire nu emană de la instituția acestora, astfel că nu le pot certifica. Lasă la aprecierea instanței.

Reprezentantul intimatului-pârât Municipiul București prin Primarul General consideră că.

atâta timp cât înscrisurile nu sunt certificate de către apelantul-reclamant, acestea nu pot fi avute în vedere și trebuie înlăturate.

Apărătorul intimăteii-pârâte () solicită aplicarea sancțiunii prevăzute de art. 139 alin. (1) C.proc.civ. de la 1865, întrucât înscrisurile nu sunt certificate și se și declară în fața instanței că nu dețin originalele spre a putea fi prezentate. Neputând fi considerate ca îndeplinite niciuna dintre cele două condiții, apreciază că trebuie aplicată această sancțiune și astfel, să nu fie avute în vedere la soluționarea cauzei.

Curtea are în vedere dispozițiile art. 139 alin. (1) C.proc.civ. de la 1865, în sensul că aceste înscrisuri nu au fost depuse în copie certificată la dosarul cauzei, situație în care urmează a nu fi avute în vedere la soluționarea apelului în prezenta cauză. Se au în vedere înscrisurile invocate la termenul în care s-a pronunțat încheierea casată de Înalta Curte de Casație și Justiție.

Apărătorul intimăteii-pârâte () precizează că, prin decizia de casare, Înalta Curte de Casație și Justiție a menționat că, la rejudecarea apelului, trebuie avute în vedere și toate criticile formulate de părți în recurs, acelea care nu au fost soluționate de Înalta Curte de Casație și Justiție. Una dintre aceste critici privește puterea de lucru judecat a sentinței civile nr. 144/2014, rămasă irevocabilă prin decizia civilă nr. 1090R/2014. Depune la dosarul cauzei aceste hotărâri judecătorești, însoțite de planul relevant, marcat.

Arată că terenul ce face obiectul prezentei cauze a făcut parte dintr-un lot mai mare. La aceeași dată, 18.05.2005, au fost emise două dispoziții de restituire în natură, respectiv Dispoziția nr. 4333, cea care face obiectul prezentului dosar, și Dispoziția nr. 4334, care face obiectul dosarului în care au fost pronunțate hotărârile menționate anterior.

În celălalt dosar, contestat pentru aceleași motive, instanțele au stabilit că Primarul Sectorului 3 al Municipiului București, reclamant în cauză, nu are interes. Nu invocă autoritatea de lucru judecat, întrucât este vorba despre terenuri distincte însă, întrucât acestea au făcut parte din același lot, apreciază că operează o putere de lucru judecat.

Apărătorul intimăteii-pârâte () comunică și celorlalte părți înscrisurile depuse la acest termen de judecată.

Atât reprezentatul apelantului-reclamant Primarul Sectorului 3 al Municipiului București, cât și reprezentantul intimatului-pârât Municipiul București prin Primarul General arată că nu doresc acordarea unui nou termen de judecată pentru a lua la cunoștință de înscrisurile depuse la acest termen de judecată de către intimata-pârâtă ()

Toate părțile, prin reprezentant, declară că nu mai au cereri prelabile de formulat și alte probe de administrat în cauză.

Nemăfiind cereri de formulat, excepții de invocat și probe de administrat, Curtea constată cauza în stare de judecată, declară încheiată cercetarea judecătorească și acordă cuvântul asupra cererii de apel.

Reprezentantul apelantului-reclamant solicită admiterea cererii de apel astfel cum a fost formulată.

Prin Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 95/1998 s-a dispus atribuirea în folosință gratuită a terenului pe un termen de 49 de ani către Consiliul Local Sector 3, teren pentru care, ulterior, Primarul Municipiului București, nesocotind dispozițiile acestei Hotărâri de Consiliu General, a emis o dispoziție prin care a restituit în natură acest teren. Astfel, apreciază că se impune anularea acestei Dispoziții.

Curtea pune în vedere reprezentantului apelantului-reclamant să pună concluzii inclusiv pe cele statuate de Înalta Curte de Casație și Justiție, față de dispozițiile art. 315 C.proc.civ. de la 1865, în ceea ce privește motivele pentru care s-a dispus casarea, analiza efectuată de instanța de apel în ciclul procesual anterior, probele administrate și concluziile raportului de expertiză efectuat în cauză.

Reprezentantul apelantului-reclamant solicită a se observa că instituția acestora a întocmit o documentație urbanistică ce a fost aprobată, acesta fiind practic singura cerință impusă de normele generice pentru ca terenul să nu poată fi retrocedat. Este de acord că regula este de a fi restituit în natură imobilul preluat însă, având în vedere particularitatea acestei spețe, consideră că nu era

necesar a fi emisă o Dispoziție, atâta timp cât pe teren *urma a fi efectuată* o construcție de utilitate publică.

Pentru aceste motive, cât și pentru cele dezvoltate pe larg în cerere, solicită admiterea apelului.

Apărătorul intimatei-pârâte solicită, în principal, respingerea apelului ca nefondat și menținerea soluției date excepției lipsei de interes a reclamantului în formularea acțiunii. În subsidiar, în situația în care instanța apreciază că are interes, rejudecând fondul cauzei, solicită respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Apreciază că nu a fost dezlegat irevocabil aspectul cu privire la lipsa de interes, întrucât prima hotărâre de casare, nr. 108/2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, a dispus ca în rejudecarea apelului, instanța să verifice dacă terenul face parte din Parcul Titan, dacă terenul este amenajat ca zonă de agrement și dacă pe teren se găsesc faptic amenajări de utilitate publică și dacă, în urma analizării acestor elemente, Primarul Sectorului 3 avea interes în raport de atribuțiile legale ale funcției pe care o ocupă.

În rejudecare, instanța de apel a administrat proba cu expertiză și cele trei completări la raport, însă la momentul la care s-a pronunțat, nu a analizat-o. Reținând acest aspect, Înalta Curte de Casație și Justiție a trimis cauza spre rejudecare.

Astfel, apreciază că se impune ca prezenta instanță să analizeze întreg probatoriul administrat în dosar, în special raportul de expertiză și cele două completări la raport, adresele de la dosar și, raportat la aceste informații, să aprecieze dacă aspectele ce trebuie avute în vedere (dacă terenul face parte din Parcul Titan, dacă terenul este amenajat ca zonă de agrement și dacă pe teren se găsesc faptic amenajări de utilitate publică), au legătură cu atribuțiile Primarului Sectorului 3.

A doua categorie de limite a investiției, este raportată la dispozițiile art. 292 și 294 C.proc.civ., respectiv ce a cerut apelantul prin motivele de apel și ce ceruse inițial prin cererea de chemare în judecată.

În ceea ce privește primul aspect, respectiv dacă terenul făcea parte din Parcul Titan, precizează că din concluziile raportului de expertiză, atât în prima versiune, cât și în cele trei completări, rezultă în mod clar că imobilul intră în categoria curți-construcții și că nu face parte din Parcul Titan. Cu privire la acest aspect, nu s-a formulat recurs. Astfel, consideră că instanța trebuie să ia în considerare aceste constatări ale expertului. De asemenea, expertul a trebuit să verifice dacă zona este efectiv amenajată ca o zonă de agrement. Nu prezintă relevanță dacă în evidențele vreunei instituții publice, terenul avea o destinație de utilitate publică, câtă vreme, așa cum a reținut în mod corect Înalta Curte de Casație și Justiție prin ultima decizie de casare, motivul pentru care s-a dispus casarea și verificarea situației de fapt este pentru că Legea nr. 10/2001 are ca regulă restituirea în natură, care doar în mod excepțional este înlăturată, cu acordarea altor măsuri reparatorii.

În consecință, urmează ca instanța să se raporteze la situația faptică și nu la evidențele scriptice, așa cum a stabilit Înalta Curte.

În ceea ce privește motivele de nulitate invocate de apelantul-reclamant Primarul Sectorului 3 al Municipiului București, arată că prin cererea de chemare în judecată au fost invocate motive de nulitate, iar multe dintre acestea au fost tranșate prin prima hotărâre a Înaltei Curți de Casație și Justiție, însă unele dintre acestea au rămas în discuție și, în raport de acestea, trebuie verificat, atât interesul, cât și fondul cauzei.

În motivele de apel se face trimitere doar la aspectul dacă terenul a fost sau nu inclus în Parcul Titan. Din acest punct de vedere, câtă vreme imobilul în discuție pentru care a fost emisă Dispoziția a cărei nulitate se solicită în cauză nu a făcut niciodată parte dintr-un parc public, acest motiv de nulitate nu poate fi primit.

În ceea ce privește aspectul privind amenajarea de zonă de agrement, verificând situația faptică a terenului la momentul realizării expertizei în apel, în al doilea ciclu procesual, se constată aceeași situație de fapt ca la momentul la care s-a administrat expertiza în dosarul administrativ, că terenul nu are pe suprafața sa nicio amenajare de utilitate publică sau de agrement.

Aceste aspecte trebuie analizate din perspectiva interesului Primarului Sectorului 3. Dispozițiile art. 81 alin. (2) din Legea nr. 215/2001 reținute de Curtea de Apel nu sunt aplicabile în

cauză, pentru că acestea se referă la atribuțiile consiliilor locale ale sectoarelor, prin urmare a unității administrativ-teritoriale. În cauză, nu unitatea administrativ-teritorială a formulat cerere de chemare în judecată, ci Primarul Sectorului 3. Dacă ne raportăm la atribuțiile apelantului-reclamant din prezenta cauză, semnificative sunt atribuțiile de la art. 83 din Legea nr. 215/2011, în forma de la data învestirii instanței, respectiv 29.03.2012. Or, dacă sunt cercetate aceste atribuții, niciuna dintre ele nu au legătură cu anularea dispozițiilor pentru motivele care au fost invocate, care au fost apartenența la un parc public, la o zonă amenajată ca zonă de agrement. Cea de a treia chestiune pe care a reținut-o Curtea de Apel în al doilea ciclu procesual, respectiv că imobilul ar fi fost destinat unor obiective de utilitate publică, apreciază că nu face obiectul investirii instanței, întrucât, raportat la dispozițiile art. 292 și 294 C.proc.civ., acest motiv de nulitate nu a fost niciodată invocat în fața instanței, ci a fost dedus și reținut din oficiu și fără a fi pus în discuția părților, fiind imposibil de a se face extinderea cauzei judecătii în această pricină de către Curtea de Apel București în ciclul doi procesual.

În situația în care instanța este de părere contrară, arată că, la momentul la care s-a emis dispoziția, în mai 2005, era în vigoare PUG adoptat prin Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 269/2000, iar în cadrul acestui PUG a fost depusă în recurs lista obiectivelor de utilitate publică, de unde rezultă care au fost toate obiectivele de utilitate publică ce au fost avute în vedere de PUG aprobat la nivelul anului 2000. Art. 3 din hotărârea care aprobă PUG arată că „orice alte planuri urbanistice, anterior aprobate și contrare prezentului plan urbanistic general, rămân fără efecte, prin urmare nu mai produc niciun fel de consecință juridică”. În acest context, se constată că, verificându-se situația terenului la fața locului, acesta nu avea nicio afectare. Precizează că nici din perspectiva a ceea ce a reținut Curtea de Apel București și este în afara cadrului procesual, nu reprezintă un impediment la restituire.

Pornind de la această situație faptică și juridică a terenului, apreciază că nu există niciun impediment și urmează ca instanța, verificând motivele de nulitate, să dea prevalență art. 1, 6 și 7 din Legea nr. 10/2001, să constate că restituirea în natură este principiul de bază și că nu există niciun impediment legal, raportat la forma legii la momentul la care a fost emisă dispoziția.

Prin urmare, chiar dacă instanța ar admite faptul că ar fi existat o destinație de imobil cu utilitate publică, câtă vreme lucrările cu privire la această destinație nu au început, nu există niciun motiv pentru care să se refuze restituirea.

Astfel, se impune menținerea hotărârii apelate, urmând în principal, să se respingă apelul ca fiind nefondat, menținând soluția dată excepției lipsei de interes, iar în subsidiar, să se constate că motivele invocate nu duc la nulitatea dispoziției.

Solicită amânarea pronunțării pentru a depune concluzii scrise.

Cu cheltuieli de judecată pe cale separată.

Reprezentatul intimatului-pârât Municipiul București prin Primarul General solicită respingerea apelului ca nefondat și menținerea sentinței de fond prin care s-a admis excepția lipsei de interes în formularea cererii, iar în subsidiar, respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Chestiunea lipsei de interes a acțiunii nu a fost tranșată cu autoritate de lucru judecat. Prin prima decizie de casare, se arată că, pentru verificarea în concret a interesului procesual al reclamantului, instanța de apel, în rejudecare, se va raporta și la dispozițiile art. 10 din HG nr. 498/2003 și, de asemenea, se menționează că ceea ce interesează din perspectiva legitimității interesului procesual din perspectiva dezlegărilor date prin decizie.

Astfel, în al treilea ciclu procesual, trebuie să se stabilească cu prioritate, raportat la probatoriul complex administrat în al doilea ciclu procesual în raport de îndrumările primei decizii de casare, dacă partea adversă justifică sau nu interes.

Precizează că Primarul Sectorului 3 al Municipiului București nu poate justifica un interes, întrucât dacă s-ar admite acțiunea, terenul litigios ar reveni în patrimoniul Municipiului București și nicidecum în patrimoniul Sectorului 3 – subdiviziune administrativ-teritorială.

Obiectul dezbaterii nu este atribuirea în folosință gratuită, ci dreptul de proprietate.

Raportat la îndrumările deciziilor de casare, solicită menținerea soluției primei instanțe cu privire la lipsa de interes a Primarul Sectorului 3 al Municipiului București în formularea acțiunii,

4

iar cu privire la fondul cauzei, în situația în care instanța va trece peste această chestiune, solicită a se avea în vedere ceea ce s-a statuat prin prima decizie de casare, respectiv la cele trei îndrumări obligatorii pe care trebuia să le aibă în vedere instanța de apel în rejudecare.

Toate aceste aspecte, în ipoteza antamării fondului, au fost lămurite în al doilea ciclu procesual prin administrarea probei cu înscrisuri și din proba cu expertiză topografică, cu completările aferente, în care expertul a lămurit fără echivoc situația de fapt.

În situația în care instanța ar reține că Primarul Sectorului 3 al Municipiului București ar avea interes, solicită respingerea acțiunii ca neîntemeiate. Situația de fapt nu concordă cu textele pe care își întemeiază acțiunea introductivă. Invocă de asemenea dispozițiile art. 1 și 6 din Legea nr. 10/2001, care trebuie să prevaleze. Are în vedere și Normele metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001 de la momentul emiterii Dispoziției contestate, însă ceea ce trebuie să prevaleze este Legea nr. 10/2001.

Fără cheltuieli de judecată.

CURTEA,

Având nevoie de timp pentru a delibera și pentru a da posibilitatea părților de a depune concluzii scrise, urmează a dispune amânarea pronunțării, astfel încât,

DISPUNE:

Amână pronunțarea la data de 29.09.2021.
Pronunțată în ședință publică, azi 22.09.2021.

PREȘEDINTE,

JUDECĂTOR,

GREFIER,

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 29.09.2021

CURTEA,

În aceeași compunere și având nevoie de timp pentru a delibera și pentru a da posibilitatea părților de a depune concluzii scrise, urmează a dispune amânarea pronunțării, astfel încât,

DISPUNE:

Amână pronunțarea la data de 06.10.2021.
Pronunțată în ședință publică, azi 29.09.2021.

PRESEDINTA

JUDECĂTOR,

GREFIER,

ÎNCHEIERE
Ședința publică din data de 06.10.2021
CURTEA,

În aceeași compunere și având nevoie de timp pentru a delibera și pentru a da posibilitatea părților de a depune concluzii scrise, urmează a dispune amânarea pronunțării, astfel încât,

DISPUNE:

Amână pronunțarea la data de 13.10.2021.
Pronunțată în ședință publică, azi 06.10.2021.

PREȘEDINTE,

JUDECĂTOR,

GREFIER.

Dosar nr. 16639/3/2013**
(143/2021)

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A III-A CIVILĂ ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI ȘI DE FAMILIE
DECIZIA CIVILĂ NR. 1334A

Ședința publică din data de 13.10.2021

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE:

JUDECĂTOR:

GREFIER:

Pe rol fiind pronunțarea asupra apelului (după casare) declarat de apelantul-reclamant **PRIMARUL SECTORULUI 3 AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI**, împotriva sentinței civile nr. 2217 din data de 20.12.2013, pronunțate de Tribunalul București - Secția a IV-a Civilă, în dosarul nr. 16639/3/2013, în contradictoriu cu intimații-pârâți **MUNICIPIUL BUCUREȘTI PRIN PRIMARUL GENERAL și**

Dezbaterile cauzei și concluziile orale ale părților au avut loc în ședința publică din data de 22.09.2021, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, precum și pentru a da posibilitatea părților să depună la dosar concluzii scrise, a amânat pronunțarea la data de 29.09.2021, 06.10.2021, apoi la 13.10.2021, când, în aceeași compunere, a decis următoarele:

CURTEA,

Deliberând asupra apelului civil de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Sectorului 3 București, sub nr. 11302/301/2012, la data de 29.03.2012, reclamantul Primarul Sectorului 3 București a chemat în judecată pe pârâții Primarul General al Municipiului București și solicitând instanței ca prin hotărârea pe care o va pronunța, să declare nulitatea absolută a Dispoziției Primarului General nr. 4333/18.05.2005, prin care s-a dispus restituirea în natură în proprietatea pârâtei a imobilului situat în București, s, format din teren în suprafață de 112339,19 mp, lotul 71.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat că imobilul în litigiu face parte din domeniul public al Municipiului București, fiind supus unei amenajări destinate deservirii nevoilor publice ale comunității locale, respectiv parc public și zonă de agrement, fiind, totodată, un teren cu destinație agricolă, supus, ca atare, Legii nr. 18/1991.

Prin sentința civilă nr. 16351/24.10.2012, pronunțată de Judecătoria Sectorului 3 București, a fost admisă excepția necompetenței teritoriale, fiind declinată competența de soluționare a cauzei în favoarea Tribunalului București, motivarea hotărârii judecătorești întemeindu-se pe criteriul valoric.

Cererea a fost înregistrată pe rolul Tribunalului București, Secția a IV-a Civilă, sub nr. 16639/3/2013, la data de 25.04.2013.

Prin sentința civilă nr. 2217/20.12.2013, Tribunalul București - Secția a IV-a Civilă a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului Primarul General al Municipiului București, a admis excepția lipsei de interes în promovarea cererii, a respins cererea formulată în contradictoriu cu pârâtul Primarul General al Municipiului București, pentru lipsa calității procesuale pasive și a respins cererea formulată de reclamantul Primarul Sectorului 3 București, în contradictoriu cu pârâții Municipiul București și pentru lipsă de interes.

7

Pentru a pronunța această soluție, tribunalul a reținut în sinteză, următoarele:

Prin Dispoziția Primarului General nr. 4333/18.05.2005, în aplicarea Legii nr. 10/2001, s-a dispus restituirea în natură în proprietatea pârâtei [redacted] a imobilului-teren situat în București, [redacted] în suprafață de 112399,19 mp.

Prin prezenta cerere de chemare în judecată, reclamantul Primarul Sectorului 3 București solicită în contradictoriu cu pârâții Primarul General al Municipiului București, Municipiul București și Cocoru Maria, declararea nulității absolute a dispoziției specificate anterior, cu motivarea că imobilul face parte din domeniul public al unității administrativ-teritoriale, că este supus unei amenajări destinate deservirii nevoilor publice ale comunității locale, precum și că Legea nr. 18/1991 era incidentă în speță.

Statuând asupra excepției lipsei de interes, invocate de pârâta [redacted] tribunalul a reținut că în eventualitatea admiterii acestei acțiuni de nulitate a Dispoziției Primarului General nr. 4333/18.05.2005, reclamantul Primarul Sectorului 3 București nu obține nici un folos practic, imobilul reintrând în patrimoniul unității-administrative, iar nu al său, neavând relevanță juridică în ipoteza dată, pentru soluționarea excepției procesuale în discuție, dacă bunul aparține domeniului public sau privat al Municipiului București.

Împotriva sentinței primei instanțe a declarat apel reclamantul Primarul Sectorului 3 al Municipiului București, criticând-o pentru netemeinicie și nelegalitate, solicitând admiterea apelului, desființarea sentinței apelate și pe fond, admiterea acțiunii, așa cum a fost formulată pentru următoarele motive:

1. Instanța de fond, în mod greșit a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului Primarul General al Municipiului București.

2. Instanța de fond, în mod greșit a admis excepția lipsei de interes a apelantului-reclamant.

Pentru a pronunța hotărârea atacată, instanța de fond a reținut că prin admiterea acțiunii, apelantul-reclamant nu ar obține vreun folos practic, întrucât terenul în litigiu ar reveni în proprietatea municipalității, instituția apelată neavând un drept de proprietate/administrare.

De asemenea, tribunalul a constatat că nu prezintă relevanță dacă imobilul face parte din domeniul public sau din domeniul privat al Municipiului București.

Referitor la aceste rețineri ale instanței de fond, apelantul-reclamant a solicitat să se observe că în soluționarea excepției lipsei de interes, instanța de judecată a antamat fondul cauzei, ceea ce este total eronat. Argumentele prezentate de pârâta [redacted] și preluate ca atare de instanță au fost invocate deopotrivă ca apărări de fond, precum și în susținerea excepțiilor lipsei de interes și a lipsei calității procesuale active.

De altfel, întrucât obiectul cererii apelantului-reclamant îl constituie constatarea nulității absolute a dispoziției atacate, reclamantul nu trebuie să facă parte din categoria persoanelor îndreptățite, conform prevederilor Legii nr. 10/2001, deoarece nulitatea absolută poate fi invocată de oricine.

Interesul legitim în cauză trebuie privit în raport de împrejurarea că nulitatea invocată este una absolută, instituită de legiuitor cu scopul de a ocroti un interes public, general, care în speță constă în a înlătura din sfera juridică un act de restituire în natură emis cu încălcarea dispozițiilor legale imperative. Astfel, interesul rezidă în aceea că prin promovarea acțiunii se tinde la protejarea unui interes general.

În speță, terenul restituit în natură pârâtei [redacted] a fost supus unor amenajări destinate deservirii nevoilor publice ale comunității locale, respectiv zonă de agrement - spațiu verde în cadrul parcului Titan, fapt pentru care Primarul General al Municipiului București trebuia ca la emiterea dispoziției să aibă în vedere legile care interesează ordinea publică, în speță, dispozițiile Legii nr. 213/1998, ale H.G. nr. 250/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001.

Mai mult decât atât, entitatea investită cu soluționarea notificării a derogat cu bună știință de la legile care interesează ordinea publică, fără să țină cont de legile imperative privind reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și forestiere, anterioare legilor de restituire a imobilelor (Legea nr. 10/2001, H.G. nr. 250/2007).

Ca atare, Dispoziția nr. 4333/18.05.2005 emisă de Primarul General al Municipiului București este lovită de nulitate absolută, întrucât actul încalcă ordinea publică, respectiv autoritatea publică nu a avut în vedere dispozițiile legale care interesează ordinea publică, acestea fiind în totalitatea lor norme imperative, de la care nu se poate deroga prin acte juridice, sub sancțiunea nulității absolute.

Totodată, în literatura juridică s-a arătat în mod clar că este îndeplinită cerința interesului și în situațiile în care se recunoaște legitimare procesuală activă și altor subiecți de drept, cum ar fi procurorul, autoritatea tutelară etc., chiar dacă folosul practic se va produce, în ipoteza admiterii acțiunii, asupra titularului dreptului, în aceste situații, problemele care se ridică vizează mai mult calitatea procesuală activă decât interesul, probleme care, în speța de față, nu au fost soluționate în mod distinct de către instanța de fond (în acest sens, a se vedea V.M. Ciobanu - Tratat teoretic și practic de procedură civilă, Ed. Național, București, 1996, pag. 272).

Apelantul-reclamant precizează totodată, că în dosarul nr. 46681/3/2012 având ca obiect o acțiune similară de constatare a nulității Dispoziției nr. 12680/22.07.2010, promovată de același reclamant în contradictoriu cu aceiași părți și în care au fost invocate aceleași excepții, acestea au fost respinse de instanță prin încheierea de la termenul din data de 29.11.2013.

Pentru toate aceste considerente, apelantul-reclamant solicită admiterea apelului, modificarea sentinței civile nr. 2217/20.12.2013 în sensul respingerii excepției lipsei calității procesuale pasive a Primarului General al Municipiului București, a respingerii excepției lipsei de interes în promovarea cererii și admiterii acțiunii, astfel cum a fost formulată, în sensul constatării nulității absolute a Dispoziției nr. 4333/18.05.2005 emise de către Primarul General al Municipiului București.

În drept, s-au invocat disp. art. 282 și urm. C.proc.civ. 1965, Legea nr. 10/2001, Legea nr. 213/1998.

Intimata-pârâtă a formulat **întâmpinare**, prin care a solicitat respingerea apelului ca fiind nefondat și pe cale de consecință, menținerea sentinței civile ca fiind temeinică și legală.

Intimatul-pârât Municipiul București prin Primarul General a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea apelului declarat de apelantul-reclamant Primarului Sectorului 3 București, ca total neîntemeiat.

Prin decizia civilă nr. 435A/30.09.2015, Curtea de Apel București - Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și de familie a respins ca nefondat apelul declarat de apelantul-reclamant.

În termen legal, împotriva deciziei instanței de apel, reclamantul a promovat recurs, prevalându-se de motivul de nelegalitate reglementat de art. 304 pct. 9 C.proc.civ.

Prin decizia nr. 108/22.01.2016, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția I Civilă a admis recursul declarat de reclamantul Primarul Sectorului 3 al Municipiului București împotriva deciziei nr. 435A din 30 septembrie 2015 a Curții de Apel București - Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și de familie, a casat decizia recurată și a trimis cauza spre rejudecare aceleiași instanțe de apel.

Instanța supremă a constatat că recursul formulat este fondat, potrivit celor ce succed menționate în mod sintetic.

Prin recursul formulat, întemeiat pe dispozițiile art. 304 pct. 9 C.proc.civ., recurentul-reclamant a invocat două motive de nelegalitate: aplicarea greșită a legii de către instanța de apel în ceea ce privește dezlegarea criticilor sale referitoare la admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive a Primarului General al Municipiului București și greșita aplicare a legii referitor la confirmarea excepției lipsei sale de interes în promovarea acțiunii în nulitate, respectiv a criteriilor pe care interesul procesual trebuie să le îndeplinească pentru a avea aptitudinea legală de a pune în mișcare mecanismul acțiunii civile.

În ceea ce privește admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive a Primarului General al Municipiului București, Înalta Curte a constatat că instanța de apel în mod legal a confirmat dezlegarea dată de tribunal acestei excepții procesuale absolute, de fond, peremptorii.

Înalta Curte a constatat însă a fi fondate criticile recurentului referitoare la nelegala confirmare a admiterii excepției lipsei de interes a reclamantului în formularea cererii de chemare în judecată.

Acțiunea formulată de reclamant, având calitatea de terț în raport cu actul juridic dedus judecătii – Dispoziția nr. 4333/18.05.2005 emisă de Primarul General al Municipiului București în favoarea pârâtei prin care s-a dispus restituirea în natură a terenului în suprafață de 112339,19 mp. lotul 71, situat în București, este o acțiune în constatarea nulității absolute a unui act juridic civil prin care reclamantul a afirmat trei motive de nulitate care pot fi circumscrise noțiunii de cauză ilicită, întrucât reclamantul invocă pretinse impedimente legale pentru a se fi putut dispune restituirea în natură, susținând că acestea au fost ignorate de către unitatea deținătoare cu ocazia emiterii dispoziției; calificarea ca act juridic civil a dispoziției de restituirea în natură decurge din dispozițiile art. 25 alin. (4) din Legea nr. 10/2001.

Astfel, reclamantul a susținut că la momentul emiterii dispoziției atacate, terenul în litigiu făcea parte din domeniul public al municipiului București, că era supus unei amenajări destinate deservirii nevoilor publice ale comunității locale, respectiv parc public și zonă de agrement și, totodată, că era un teren cu destinație agricolă și ca atare, supus regimului juridic al Legii nr. 18/1991, iar nu celui din Legea nr. 10/2001.

În analiza excepției lipsei de interes, în mod corect instanțele de fond s-au raportat la regimul juridic al acțiunii în nulitate - acțiune ce poate fi formulată de orice persoană interesată -, precum și la criteriile unanim acceptate pe care interesul procesual trebuie să le îndeplinească, în mod cumulativ, pentru declanșarea și derularea unei acțiuni civile, anume acela de a fi legitim, personal și direct, născut și actual.

Dintre aceste condiții, instanța de apel a reținut a nu fi îndeplinită cea referitoare la caracterul personal al interesului reclamantului, astfel încât a calificat interesul procesual al acestuia drept unul general prin care tinde la înlăturarea încălcărilor aduse unor dispoziții legale imperative cu ocazia emiterii actului atacat, ceea ce nu este de natură a justifica interesul său propriu în promovarea prezentei cereri, în lipsa unui folos practic pe care acesta l-ar obține prin admiterea acțiunii.

Totodată, s-a reținut că prima instanță nu a antamat fondul cauzei cu ocazia soluționării acestei excepții, constatându-se că pentru examinarea acestei excepții procesuale de fond, tribunalul, în mod corect, a procedat la examinarea situației de fapt, mai exact a situației juridice a terenului, în limitele necesare pentru verificarea interesului reclamantului.

Înalta Curte a reținut că în regulă generală, indiferent de obiectul cererii de chemare în judecată, interesul procesual - condiție de exercițiu a acțiunii civile -, se apreciază de la caz la caz în funcție de circumstanțele concrete ale fiecărui litigiu, iar nu în mod abstract, întrucât în cel din urmă caz, ar fi încălcate și standardele unei proceduri echitabile, astfel cum acestea sunt conturate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului; în limitele competențelor lor de drept comun, instanțele sunt chemate să soluționeze litigii concrete, iar nu probleme de drept abstracte.

Mai mult decât atât, în ipoteza unei acțiuni în nulitatea actului juridic civil, interesul procesual trebuie analizat în legătură directă cu motivele de nulitate ce sunt valorificate de reclamant prin cererea de chemare în judecată, ceea ce în speță, privea evaluarea celor trei motive de nulitate afirmate de către reclamant prin cererea introductivă, de natură a da conținut conceptului de cauză ilicită, motiv de nulitate absolută, posibil a fi valorificat de oricine are un interes.

Contrar celor reținute de instanța de apel, cu încălcarea dispozițiilor art. 295 alin. (1) C.proc.civ. ce stabilesc limitele devoluțiunii în apel, tribunalul, admitând excepția lipsei de interes în formularea acțiunii nu s-a raportat la situația de fapt a cauzei, care nu a fost verificată și stabilită în mod concret nici în calea de atac (deși apelul este o cale devolutivă de atac) și cu atât mai puțin, la situația juridică a terenului, în condițiile în care din cuprinsul motivării *lipsește referiri la regimul juridic al acestuia la momentul relevant pentru speță – data emiterii dispoziției atacate.*

Potrivit susținerilor recurentului-reclamant – ca autoritate executivă a unei subdiviziuni administrativ-teritoriale, sectorul 3, potrivit art. 80 din Legea nr. 215/2001 -, motivele de nulitate absolută invocate sunt motive prin care justifică un interes general.

Înalta Curte a constatat că recurentul-reclamant, în formularea cererii de chemare în judecată (afirmație reiterată și prin motivele de recurs), acționând în calitate de reprezentant al unei unități administrativ-teritoriale (conform art. 62 din Legea nr. 215/2001), exercită o funcție de autoritate publică, date fiind prevederile art. 25 din Legea nr. 215/2001, astfel încât acesta, promovând un interes personal al unității (subdiviziunii) administrativ-teritoriale, *lato sensu*, afirmă un interes public în legătură cu atribuțiile sale legale de promovare și ocrotire a interesului comunității locale pe care o reprezintă; ceea ce este un interes personal în raporturile cu intimată-pârâtă ai cauzei, reprezintă un interes public prin raportare la toate celelalte subiecte de drept, întrucât tinde la ocrotirea intereselor comunității locale.

Cu toate acestea, pentru verificarea însușirilor acestui interes personal în ipostaza sa procesuală, este necesară raportarea la motivele de nulitate invocate, astfel cum acestea sunt circumstanțiate de parte.

Deși intimata-pârâtă a susținut prin întâmpinarea formulată la motivele de recurs că reclamantul a invocat un singur motiv de nulitate, anume apartenența terenului la domeniul public al municipiului București la momentul emiterii dispoziției atacate, așa cum rezultă din cele anterior redate, acesta nu este sigurul motiv de nulitate, reclamantul afirmând și incidența regimului Legii nr. 18/1991, iar nu al Legii nr. 10/2001 referitor la acest teren, dar și că acesta era supus (la același moment relevant) unei amenajări destinate deservirii nevoilor publice ale comunității locale, precum și că era parc public și zonă de agrement.

Pe lângă împrejurarea că apartenența terenului la domeniul privat al municipiului București reprezintă o chestiune dezlegată jurisdicțional între recurent și intimata-pârâtă, statuată cu putere de lucru judecat (prin sentința civilă nr. 2375/10.03.2006 a Judecătoriei Sectorului 3 București, rămasă definitivă prin decizia civilă nr. 1650A/22.09.2006 a Tribunalului București, Secția a III-a Civilă și irevocabilă prin decizia civilă nr. 832/9.05.2007 a Curții de Apel București, Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și familie, filele 155-171, vol. I, dosar Judecătoria Sectorului 3 București), astfel încât aceasta nu ar mai putea fi reevaluată în cauza de față (cu valența unui motiv de nulitate a dispoziției atacate), eventuala apartenență a terenului la domeniul public a terenului nu putea constitui prin el însuși un impediment la restituirea în natură, date fiind dispozițiile art. 2 lit. h) și g) din Legea nr. 10/2001.

Pe de altă parte, simpla afirmație cu referire la incidența regimului juridic al Legii fondului funciar nr. 18/1991 nu este suficientă pentru a contura caracterul personal al interesului procesual al reclamantului în invocarea acestui motiv de nulitate, în absența unor susțineri concrete prin care ar fi afirmat că prin emiterea dispoziției de restituire în natură a acestui teren către intimata

ar fi fost el însuși împiedicat pentru îndeplinirea atribuțiilor sale legale privind aplicarea Legii nr. 18/1991 (eventuale cereri de constituirea sau reconstituirea dreptului de proprietate privată pe raza sectorului 3, care i-ar fi fost adresate în temeiul Legii nr. 18/1991 sau mai mult decât atât, un stadiu mai avansat în procedura legii fondului funciar etc.).

Cu toate acestea, Înalta Curte a constatat că cel de-al treilea motiv de nulitate susținut de către reclamant – fie existența pe teren a unor amenajări destinate deservirii nevoilor publice ale comunității locale, fie că era parc public și zonă de agrement – sunt de natură a justifica un interes personal al reclamantului în invocarea sancțiunii nulității pentru încălcarea unor norme imperative, de ordine publică din Legea nr. 10/2001 care interzic restituirea în natură a unor imobile ce intră în domeniul de aplicare a Legii nr. 10/2001, dacă pe terenurile preluate abuziv de stat există amenajări de utilitate publică.

Astfel, art. 10 alin. (1) și (2) din Legea nr. 10/2001, forma în vigoare la data emiterii dispoziției atacate, prevedeau: „(1) În situația imobilelor preluate în mod abuziv și demolate total sau parțial, restituirea în natură se dispune pentru terenul liber și pentru construcțiile rămase nedemolate, urmând să se respecte documentațiile de urbanism legal aprobate, iar pentru construcțiile demolate și terenurile ocupate măsurile reparatorii se stabilesc prin echivalent. (2) În cazul în care pe terenurile imobilelor preluate în mod abuziv s-au ridicat construcții, persoana îndreptățită poate obține restituirea în natură a părții de teren rămase liberă, urmând să se respecte documentațiile de urbanism legal aprobate”.

Relevante din aceeași perspectivă sunt și dispozițiile art. 11 alin. (3) și (4) din Legea nr. 10/2001 (forma în vigoare la data aceleiași dispoziții), norme incidente în situația în care cauza deposedării abuzive de către stat a persoanei îndreptățite sau a autorilor ei a fost exproprierea: „(3) În cazul în care construcțiile expropriate au fost integral demolate și lucrările pentru care s-a dispus exproprierea ocupă terenul parțial, persoana îndreptățită poate obține restituirea în natură a părții de teren rămasă liberă, pentru cea ocupată de construcții noi și pentru cea necesară în vederea bunei utilizări a acestora măsurile reparatorii stabilindu-se în echivalent. (4) În cazul în care lucrările pentru care s-a dispus exproprierea ocupă funcțional întregul teren afectat, măsurile reparatorii se stabilesc în echivalent pentru întregul imobil”.

În acest context, este util a fi observate și prevederile art. 81 lit. f), i), j) și m) din Legea nr. 215/2001, potrivit cărora, consiliile locale ale sectoarelor municipiilor București: „f) administrează, în condițiile legii, bunurile proprietate publică sau privată a municipiului, de pe raza sectorului, pe baza hotărârii Consiliului General al Municipiului București; i) aprobă, în condițiile legii, planurile urbanistice zonale și de detaliu ale sectoarelor, pe care le comunică Consiliului General al Municipiului București; aprobă, în limitele competențelor lor, documentațiile tehnico-economice pentru lucrările de investiții de interes local și asigură condițiile necesare pentru realizarea lor, în concordanță cu prevederile planului urbanistic general al municipiului București și ale regulamentului aferent; j) asigură, potrivit competențelor lor, condițiile necesare bunei funcționări a instituțiilor și serviciilor publice de educație, sănătate, cultură, tineret și sport, apărarea ordinii publice, de interes local; urmăresc și controlează activitatea acestora; m) acționează pentru protecția și refacerea mediului, în scopul creșterii calității vieții; contribuie la protecția, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, a parcurilor și a rezervațiilor naturale”.

De asemenea, pentru verificarea în concret a interesului procesual al reclamantului, instanța de apel în rejudecare, se va raporta și la dispozițiile art. 10.1 și 10.3 etc. din HG nr. 498/2003 prin care au fost aprobate Normele metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001, în vigoare la data emiterii dispoziției atacate.

C'a atare, instanța de apel va putea să dispună orice probe va considera că sunt pertinente, concludente și utile pentru lămurirea situației de fapt a cauzei din perspectiva celor afirmate de către recurentul-reclamant și să stabilească printr-o cercetarea judecătorească efectivă, raportată la elementele de fapt ale speței, prin administrarea nemijlocită a probelor, dacă terenul restituit prin dispoziția atacată făcea parte, la data restituirii, din parcul Titan, dacă era amenajat ca zonă de agrement ori dacă pe acesta se găseau alte amenajări de utilitate publică de interes local (al subdiviziunii administrativ-teritoriale, respectiv sector 3) și dacă cele constatate au legătură cu atribuțiile legale ale recurentului-reclamant prevăzute de Legea nr. 215/2001, ceea ce interesează din perspectiva legitimității interesului procesual, din perspectiva dezlegărilor date prin decizia de față.

Înalta Curte a înlăturat ca nerelevant atât argumentul recurentului-reclamant privind respingerea de către instanța investită cu soluționarea cauzei, a excepției lipsei interesului său procesual, invocată în dosarul nr. 46681/3/2012 având ca obiect o acțiune similară privind nulitatea absolută a Dispoziției nr. 12680/22.07.2010, cât și argumentul identic, dar în sens contrar, susținut de către intimata-pârâtă prin întâmpinarea din recurs - respingerea ca lipsită de interes a unei acțiuni similare în constatarea nulității absolute a altei dispoziții de restituire emise în favoarea sa, prin decizia civilă nr. 1090R/din 18.06.2014 a Curții de Apel București, Secția a IV-a Civilă, în dosar nr. 45229/3/2012 - întrucât, astfel cum deja s-a arătat, interesul procesual în formularea acțiunii în nulitatea actului juridic trebuie raportată la circumstanțele concrete ale fiecărei cauze, anume la situația de fapt și de drept a terenurilor ce au făcut obiectul măsurii de restituire în natură, verificări ce trebuie efectuate pentru data emiterii dispozițiilor atacate.

În plus, în oricare dintre ipotezele invocate de cele două părți, în pricina de față autoritatea de lucru judecat nu funcționează, având în vedere că este vorba despre obiecte diferite ale acelor cauze (nulitatea altor dispoziții de restituire în natură) față de cel al pricinii de față.

12

Față de toate aceste considerente, în aplicarea dispozițiilor art. 312 alin. (1) și (3) rap. la art. 304 pct. 9 și văzând și dispozițiile art. 314 C.proc.civ. (interpretat *per a contrario*), Înalta Curte a admis recursul declarat de reclamant, a casat decizia recurată și a trimis cauza spre rejudecare aceleiași instanțe de apel.

Cauza trimisă spre rejudecare a fost înregistrată pe rolul Curții de Apel București - Secția a III-a Civilă și pentru Cauze cu Minori și de Familie, la data de 02.03.2016, sub nr.16639/3/2013*.

În apel, în rejudecare, au fost administrate probe, potrivit art. 292 alin. (2) și art. 295 alin. (2) C.proc.civ.: notă privind asocierea municipalității București cu Corporația „Anna” în vederea realizării unui spital ultramodern în orașul București pe amplasamentul din zona centrală a Cartierului Titan. Hotărârile CGMB nr. 95/1998, nr. 62/1994 și nr. 147/1999 însoțite de actele justificative și planurile care au stat la baza emiterii lor, certificatele de urbanism nr. 975/2002, 1568/2004 emis de Primăria Sectorului 3 București, adresa nr. 9296/2016 a Primăriei Sector 3 București însoțită de înscrisuri, cererile de înscriere în cartea funciară nr. 15016/2005, certificat nr. 5138/13111/2002 al Primăria Municipiului București - Serviciul Nomenclatură Urbană, schițele corpurilor de proprietate și planurile de amplasament, cererea de chemare în judecată pentru constatarea nulității absolute a dispoziției nr. 4334/2005 a Primarului municipiului București, sentința civilă nr. 144/2014 a Tribunalului București, Secția a III-a Civilă, decizia civilă nr. 1090R/2014 a Curții de Apel București, Secția a IV-a Civilă, încheierea de carte funciară nr. 19835 din dosarul nr. 19835/29.04.2014, cu extras de carte funciară pentru informare și anexă și plan amplasament și delimitare, Hotărârile CGMB nr. 12/1998, nr. 186/2008, nr. 160/2001, nr. 269/2000, nr. 91/2009 cu plan anexat, nr. 224/2015 cu documentele de la baza sa, nr. 7/2004 cu plan anexat, cererea nr. 176/1998 a Primarului Sector 3 București adresată CGMB, extras publicitate iunie 2004, privind licitație publică a Primăriei Sectorului 3 București, documentele licitației inclusiv caietul de sarcini, criteriile de evaluare și cele de selecție, aviz de amplasament favorabil nr. 165586092/2016 al ENEL Distribuție Muntenia cu plan atașat, aviz de principiu Distrigaz Sud Rețele cu plan atașat, raport de expertiză tehnică judiciară topografică însoțită de documente justificative, PUZ-ul coordonator al Sectorului 3 al Municipiului București, mai multe completări la raportul de expertiză cu documente și planuri atașate, adresa nr. 1582068/14892/2017 a PMB - Direcția de Urbanism, adresa nr. 120185/2017 a Primăriei Sectorului 3 București cu documente atașate, adresele nr. 1582068/18715/2018, nr. 1599319/2705/2018, nr. 4122/1/2018, nr. 6759/1/2018, nr. 6759/1/2018 ale PMB - Direcția de Patrimoniu, prima însoțită de planuri și înscrisuri, penultima însoțită de înscrisuri, ultima de planuri, copie registru cadastral, adresa nr. 60466/2018 a Primăriei Sectorului 3 București, Serviciul Cadastru și Fond Funciar însoțită de înscrisuri, planuri, hartă, copii înscrisuri din dosarele nr. 11982/30/2012, nr. 45229/3/2012, din dosarul privind licitația de concesiune a terenului în suprafață de 12.1 ha, adresa nr. 1639084/12854/2018 a PMB - Direcția de Patrimoniu, adresa nr. 90083/2018 a Serviciului Cadastru și Fond Funciar din cadrul Primăriei Sectorului 3 București cu dispoziție atașată, adresele nr. 1673/2018 și nr. 6240/2019 ale CGMB - Administrația Lacuri, Parcuri și Agreement București, ultima însoțită de înscrisuri, Legea nr. 350/2001, înscrisuri depuse de intimata Cocoru Maria la termenul de judecată din data de 11.09.2018, adresa nr. 241983/2018 a Primăriei Sectorului 3 - Serviciul Fond Funciar cu acte atașate, înscrisuri depuse de intimatul Municipiul București, la termenul de judecată din data de 04.12.2018, adresa nr. 288173/2019 a Primăriei Sectorului 3 București, Direcția Juridic însoțită de planuri, înscrisuri depuse de intimata pentru termenul de judecată din 05.03.2019, CD cu poze vizând imobilul, fotografiile ale imobilului litigios și ale parcului.

O parte dintre înscrisurile depuse de către apelantul-reclamant Primarul Sectorului 3 București nu au fost certificate conform cu originalul, astfel încât intimata-pârâtă Cocoru Maria a solicitat aplicarea în privința lor, a sancțiunii neluării lor în seamă, în temeiul art. 139 alin. 1 C.proc.civ..

De asemenea, părțile procesuale au mai depus în cursul apelului, și ample note de ședință.

Prin decizia civilă nr.1473A/13.11.2019, Curtea de Apel București - Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și de familie a admis apelul declarat de apelantul-reclamant PRIMARUL SECTORULUI 3 AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI, împotriva sentinței civile nr. 2217 din 20.12.2013, pronunțate de Tribunalul București - Secția a IV-a Civilă, în contradictoriu cu intimații-pârâți PRIMARUL GENERAL AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI, MUNICIPIUL BUCUREȘTI prin PRIMARUL GENERAL și , a anulat parțial, sentința, exclusiv în privința dispozițiilor referitoare la lipsa de interes și în rejudecare, a respins excepția lipsei de interes în promovarea cererii de chemare în judecată, ca nefondată, iar în continuare, în evocarea fondului, a admis cererea de chemare în judecată și a constatat nulitatea absolută a Dispoziției administrative nr. 4333/18.05.2005 a Primarului General al Municipiului București, a păstrat celelalte dispoziții ale sentinței, respectiv cele relative lipsei calității procesuale pasive a Primarului General al Municipiului București, a obligat intimații-pârâți, în solidar, să achite apelantului-reclamant, cheltuieli de judecată în sumă de 1.203,6 lei și a respins cererea intimății privind acordarea cheltuielilor de judecată, ca nefondată.

Curtea de Apel București s-a constatat legal sesizată și competentă material să soluționeze prezentul apel, date fiind prevederile art. 3 C.proc.civ. și art. 282 și urm. C.proc.civ..

Verificând sentința apelată, în limitele cererii de apel, conform prevederilor art. 295 C.proc.civ., dar și în limitele impuse prin decizia de casare, potrivit art. 315 C.proc.civ., Curtea a apreciat apelul prezent ca fiind fondat, pentru următoarele considerente:

1. Motivul de apel vizând *excepția lipsei de calitate procesuală pasivă*, a fost găsit nefondat, această chestiune de drept fiind tranșată în mod irevocabil, în sens nefavorabil apelantului-reclamant, de către Înalta Curte de Casație și Justiție, în cadrul deciziei sale de casare.

2. În privința celorlalte critici din apelul declarat, critici arondate atât cerinței de exercițiu a dreptului la acțiune a interesului, cât și fondului raportului juridic dedus judecării (*exempli gratia*, alineatele 4, 2 și 3 din cererea de apel - fila 4 dosar apel inițial). Curtea a observat că potrivit statuărilor obligatorii conform art. 315 alin. (1) C.proc.civ., ale instanței de casare, cuprinse în cadrul deciziei civile nr. 108/2016, „De asemenea, pentru verificarea în concret a interesului procesual al reclamantului, instanța de apel în rejudecare, se va raporta și la dispozițiile art. 10.1 și 10.3 etc. din HG nr. 498/2003 prin care au fost aprobate Normele metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001, în vigoare la data emiterii dispoziției atacate”.

Procedând potrivit acestei statuări obligatorii a instanței de recurs, Curtea a observat că în conformitate cu dispozițiile art. 10.1 din HG nr. 498/2003 de aprobare a Normelor metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001, în vigoare la data emiterii dispoziției administrative contestate în prezent (18.05.2005), „*Ipoteza restituirii în natură a construcțiilor nedemolate sau demolate parțial și a terenului liber, cu respectarea documentațiilor de urbanism legal aprobate, are scopul de a limita restituirea în natură numai la acele suprafețe de terenuri disponibile, respectiv numai acele terenuri care nu sunt prevăzute în documentațiile de urbanism legal aprobate ca fiind destinate construirii unor noi obiective de utilitate publică (construirea de locuințe sociale sau pentru tineri, construirea de spitale sau școli ori alte obiective de utilitate publică - parcuri etc.)*. În cazul în care o parte din terenul inițial aferent construcției are o astfel de afectare, restituirea se va limita numai la construcția existentă și la terenul disponibil. Pentru partea de construcție demolată și pentru terenul nedisponibil restituirea se va converti în măsurile reparatorii în echivalent strict determinate la alin. (8) al art. 10 din lege”.

Grefat pe această normă juridică, Curtea a reținut că în cauză, prin Hotărârea CGMB nr. 95/1998 (fila 26 dosar apel, vol. I), s-a dispus atribuirea „în folosință gratuită, pe termen de 49 ani, Consiliului local sector 3, terenul în suprafață de 12,1 ha, în scopul realizării *obiectivului de utilitate publică Centrul Administrativ Titan*”, această împrejurare constituind una dintre cauzele juridice ale prezentei cereri de chemare în judecată, ea fiind menționată în mod expres de către apelantul-reclamant în cadrul acțiunii introduse (a se vedea conținutul fișelor 2 verso, 3, 4 dosar judecătorec, vol. I).

Toate părțile procesuale sunt de acord că obiectul material al acestei hotărâri administrative îl constituie chiar imobilul litigios prezent, acest lucru rezultând în mod expres și din cadrul

răspunsului la obiectivul nr. 5 al raportului de expertiză judiciară topografică, completat de mai multe ori, realizat în faza rejudecării apelului (filele 346 și urm. dosar apel, vol. II, filele 18 și urm. dosar apel, vol. III, filele 51 și urm. dosar apel, vol. IV).

Subsecvent hotărârii CGMB enunțate, prin Hotărârea nr. 147/1999 tot a CGMB, s-a aprobat „Planul urbanistic zonal – Centrul de Cartier Titan, sector 3, în zona ...”, fiind atașate și planul și documentația care a stat la baza acestei hotărâri (filele 45 și urm. dosar apel, vol. I).

În cadrul certificatelor de urbanism nr. 975/2002 și nr. 1568/2004 emise de Municipiul București – Primăria Sectorului 3 (filele 29, 30 dosar apel, vol. I), se specifică în mod expres faptul că potrivit hotărârilor CGMB enunțate anterior, imobilul teren este aflat în folosința gratuită a primăriei de sector, în vederea edificării unui ansamblu de construcții cu funcțiuni multiple: administrație publică, servicii, birouri, culte și cultură, alimentație publică, agrement, spații publice, plantații, spații garare, hotel, comerț.

Inclusiv cu ocazia dezbaterii în rejudecare a apelului, intimații au atestat în cadrul pledoariilor, faptul că imobilul teren era rezervat, propus în vederea edificării unui ansamblu de construcții (nota Curții: evident la momentul de referință al emiterii dispoziției administrative de restituire).

Astfel cum s-a precizat în mod expres în cadrul HCGMB nr. 95/1998 menționate, referitoare la atribuirea în folosință pentru edificarea complexului ilustrat, acest obiectiv era unul de utilitate publică. Acest atribut de interes public, general, rezultă inclusiv din cadrul avizului de urbanism nr. 3CA6/3 din 23.02.1999 al documentației PUZ (fila 51 dosar apel, vol. I), conform căruia obiectivul urma să aibă „funcțiuni reprezentative și cu atractivitate pentru public: administrație publică (...) alimentație publică (3), cultură și culte (4), agrement - loisir inclusiv spații publice special amenajate (...)”.

Caracterul de utilitate publică al acestui obiectiv rezultă în mod inechivoc și din ansamblul documentației care a stat la baza emiterii HCGMB nr. 95/1998, documentație regăsită la filele 392 și urm. dosar apel rejudecare, vol. III. Astfel, în adresa nr. 176/1998 a Primarului Sectorului 3, prin care se solicita emiterea hotărârii CGMB, se arată: „am atras atenția asupra situației grave în care se află Primăria Sectorului 3: sediul principal, acum în curs de consolidare și de renovare, precum și clădirile anexă, fostul notariat și casa de căsătorii, ambele în stare avansată de degradare, nu oferă o suprafață suficientă pentru buna desfășurare a activităților primăriei. Ca atare, vă rog să inițiați un proiect de hotărâre privind transmiterea în administrare directă către Primăria Sectorului 3 a terenului situat în zona ... în suprafață de circa 10 ha, pentru construirea noului centru administrativ al sectorului 3. Terenul respectiv a fost rezervat pentru un nou centru administrativ încă din anii '60, proiectul fiind reluat și în anii '70, dar nu s-au găsit fondurile necesare. Construirea unui nou sediu al Primăriei sector 3 se justifică, pe de o parte, din motivele expuse mai sus: spațiul actual insuficient și starea avansată de degradare a celor două clădiri anexe. La acestea, se adaugă și faptul că sediul vechi al primăriei se află într-o zonă greu accesibilă”.

De asemenea, în cadrul Hotărârii nr. 8/1999 a Consiliului Local al Sectorului 3 București, privind avizarea PUZ-ului „Centrul de Cartier Titan” sector 3 București (fila 396 dosar apel, vol. III), se atestă tot în mod expres, categoric, faptul că obiectivul este unul de utilitate publică, caracter confirmat de asemenea în mod explicit, și prin referatul pentru aprobarea caietului de sarcini pentru concesionarea acestui teren (fila 400 dosar apel, vol. III), prin caietul de sarcini privind concesionarea terenului (fila 408 doar apel, vol. III) și prin celelalte documente aferente concesionării depuse la dosar.

Convergent, Curtea a notat că prin sentința civilă irevocabilă nr. 2375/2006 a Judecătoriei Sectorului 3 București (fila 304 dosar apel, vol. III), s-a atestat în mod expres și cu putere de lucru judecat în prezentul litigiu, faptul că „Prin hotărâre (nota Curții - Hotărârea CGMB nr. 95/1998) s-a atribuit în folosința gratuită, pe termen de 49 ani, Consiliului Local Sector 3, terenul în suprafață de 12.1 ha în scopul realizării *obiectivului de utilitate publică* Centrul Administrativ Titan, teren identificat conform anexei la hotărâre, aprobându-se exercitarea de către Consiliul Local al

Sectorului 3 București, numai a prevederilor art. 20 lit. h din Legea nr. 69/1991, modificată prin OUG 22/1997 (în prezent abrogate) referitoare la înființarea de instituții și agenți economici de interes local și luarea hotărârilor asupra concesiunilor și închirierilor cu privire la bunurile date în folosință". Se atestă judiciar așadar, pe de o parte, faptul că obiectivul era de utilitate publică, cât și pe de altă parte, faptul că apelantul-reclamant urma să folosească terenul litigios, în exercitarea unor atribuții ale sale legale, publice, contrar deci, susținerilor în sens contrar, ale intimății-pârâte

Curtea a mai notat în egală măsură, faptul că în cadrul raportului complex de expertiză realizat în cauză, domnul expert a specificat în mod expres, în răspunsul dumnealui la obiectivul nr. 4 („Să se indice regimul tehnico-economic al lucrărilor care puteau fi executate, la data restituirii pe teren, conform Planului de Urbanism General atunci în vigoare”), faptul că: „La data restituirii terenului, respectiv 18 mai 2005, lucrările care se puteau executa potrivit Planului Urbanistic General valabil în anul 2005 al Municipiului București, era construirea de imobile cu funcțiuni diverse (*ansamblu administrativ, comercial, bancar, hotelier și de recreere*), așa cum confirmă adresa nr. 527/12.04.1999 (anexa 17 la raport). Conform HCGMB nr. 147/24.06.1999 de aprobare a PUZ – Centru de cartier Titan, teren primit în folosință gratuită pe termen de 49 ani de Consiliul Local al Sectorului 3 prin HCMB nr. 95/28.05.1998” (fila 352 dosar apel, vol. II).

Așadar, inclusiv prin raportul de expertiză judiciară realizat în cauză, se atestă aceeași afectare la data emiterii dispoziției administrative în temeiul Legii nr. 10/2001, a imobilului teren litigios, prin documentațiile de urbanism legal aprobate, construirii unui nou obiectiv complex de utilitate publică.

Intimata, înșăși, prin amplele sale concluzii scrise depuse la dosar (a se vedea paginile nr. 9-11 din concluziile depuse la dosar de această parte procesuală, la data de 18.10.2019, dosar apel vol. V), precum și prin pledoaria doamnei avocat ales de la termenul de dezbatere în rejudecare a apelului, atestă în mod expres și detaliat faptul că imobilul litigios se afla sub incidența HCMB nr. 95/28.05.1998 anterior expusă.

Toate elementele convergente indicate anterior ilustrează faptul că bunul imobil litigios prezent nu avea o afectațiune privată, astfel cum eronat afirmă intimata (prin concluziile sale (pagina 22 din concluziile scrise formulate asupra apelului în rejudecare), ci în mod cert era destinat unei afecțiuni de construire a unui obiectiv de utilitate publică.

Împrejurarea că prin sentința arbitrală nr. 70/2004 a Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României și a Municipiului București (filele 207 și urm. dosar apel rejudecare, vol. I), s-a dispus (pentru cauză de neexecutare culpabilă a obligațiilor contractuale, de către concesionar) rezilierea contractului de concesiune încheiat de Consiliul Local al Sectorului 3 București cu o societate comercială pentru edificarea obiectivului de utilitate publică prevăzut de HCGMB nr. 95/1998, nu are în nici un caz semnificația juridică a încetării efectelor hotărârii CGMB menționate, ci exclusiv pe aceea a anulării unui singur pas din întregul traseu juridico-tehnic de transpunere în practică, executare a hotărârii CGMB.

Așadar, fiind afectat din punct de vedere urbanistic unei funcțiuni, unei edificări de utilitate publică, în sensul art. 10 alin. (1), (2) din Legea nr. 10/2001 („(1) În situația imobilelor preluate în mod abuziv și demolate total sau parțial restituirea în natură se dispune pentru terenul liber și pentru construcțiile rămase nedemolate, urmând să se respecte documentațiile de urbanism legal aprobate, iar pentru construcțiile demolate și terenurile ocupate măsurile reparatorii se stabilesc prin echivalent. (2) În cazul în care pe terenurile imobilelor preluate în mod abuziv s-au ridicat construcții, persoana îndreptățită poate obține restituirea în natură a părții de teren rămase liberă, urmând să se respecte documentațiile de urbanism legal aprobate”), astfel cum a fost el explicat prin dispozițiile art. 10.1 din HG nr. 498/2003 prin care au fost aprobate Normele metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001, în vigoare la data emiterii dispoziției atacate. *„Ipoteza restituirii în natură a construcțiilor nedemolate sau demolate parțial și a terenului liber, cu respectarea documentațiilor de urbanism legal aprobate, are scopul de a limita restituirea în natură numai la acele suprafețe de terenuri disponibile, respectiv numai acele terenuri care nu sunt prevăzute în documentațiile de urbanism legal aprobate ca fiind destinate construirii unor*

noi obiective de utilitate publică (construirea de locuințe sociale sau pentru tineri, construirea de spitale sau școli ori alte obiective de utilitate publică - parcuri etc.). În cazul în care o parte din terenul inițial aferent construcției are o astfel de afectare, restituirea se va limita numai la construcția existentă și la terenul disponibil. Pentru partea de construcție demolată și pentru terenul nedisponibil restituirea se va converti în măsurile reparatorii în echivalent strict determinate la alin. (8) al art. 10 din lege”, rezultă în mod evident, că potrivit legislației în vigoare la momentul emiterii dispoziției administrative contestate în prezent, imobilul nu putea fi restituit în natură intimătei părâte restituirea în natură fiind prohibită normativ în mod expres și imperativ.

Sub același aspect, Curtea a mai notat faptul că apărarea intimatului Municipiul București formulată cu ocazia dezbaterilor asupra apelului în rejudicare, în sensul că chiar și într-o atare situație de fapt, circumscrisă de afectarea imobilului construirii unui obiectiv de interes public, general, Legea nr. 10/2001 prin intermediul art. 10 alin. (4) („Se restituie în natură inclusiv terenurile fără construcții afectate de lucrări de investiții de interes public aprobate, dacă nu a început construcția acestora, ori lucrările aprobate au fost abandonate”) permite totuși restituirea în natură, este nefondată.

Astfel, la data emiterii dispoziției administrative contestate, 18.05.2005 (dată de referință în ecuația juridică a cauzei prezente, impusă ca atare inclusiv prin decizia de casare), acest text legal invocat de intimat nu exista, el fiind introdus în lege doar ulterior, la data de 25.07.2005, prin art. 1 pct. 18 din Titlul I „Modificarea și completarea Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989” al Legii nr. 247/19 iulie 2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicate în Monitorul Oficial nr. 653 din 22 iulie 2005: „(3¹) Se restituie în natură inclusiv terenurile fără construcții afectate de lucrări de investiții de interes public aprobate, dacă nu a început construcția acestora, ori lucrările aprobate au fost abandonate” (ulterior republicării Legii nr. 10/2001, acest alineat 3¹ a dobândit numărul 4).

Or, valabilitatea actului juridic contestat în prezent, a cărui constatare a nulității absolute se solicită, nu poate potrivit unor precepte juridice imuabile, fi raportată decât la legislația în vigoare la momentul emiterii actului și nu la norme juridice edictate ulterior acestui moment de referință, aceeași paradigmă fiind urmată și de cerința interesului cercetat în cauză, cerință îngemănată - date fiind particularitățile speței - cu fondul raportului juridic dedus judecării, potrivit considerentelor deja expuse, cât și care urmează în prezenta decizie civilă.

În egală măsură, apărarea intimătei-părâte, orientată în aceeași direcție, în sensul că unele din documentele care atestă caracterul de ordin public al afectațiunii (precum ar fi certificatele de urbanism menționate anterior de Curte) sunt datate ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 10/2001 care ar fi indisponibilizat bunul imobil care face parte din domeniul său material de aplicare, a fost găsită, de asemenea, nefondată.

Astfel, în primul rând, majoritatea calificată a înscrisurilor care ilustrează caracterul public al obiectivului de edificat, anterior trecute în revistă și dezbătute de Curte, este emisă anterior intrării în vigoare a Legii nr. 10/2001 (a se vedea *inter alia*: Hotărârea CGMB nr. 95/28.05.1998, documentația - evident anterioară cronologic - care a stat la baza emiterii acestei hotărâri CGMB sau Hotărârea Consiliului Local al Sectorului 3 București nr. 8/1999 de avizare a PUZ-ului), în vreme ce documentele administrative de punere în practică a acestei hotărâri administrative CGMB de realizare a centrului de utilitate publică menționat, documente evident ulterioare din punct de vedere cronologic și având doar un caracter de executare a hotărârii administrative CGMB, nu pot fi *ab initio* interpretate ca fiind apte din punct de vedere juridic, să modifice natura juridică a obiectivului statuată și configurată prin actul administrativ de dispoziție, adică cel principal în executarea căruia ele au fost emise.

Certificatele de urbanism menționate (datând din anii 2002, 2004) sunt acte administrative cu caracter declarativ, de informare asupra regimului juridic, economic și tehnic al imobilului.

În al doilea rând, dar principal în combaterea acestei apărări a intimătei, Curtea a observat caracterul său nefondat, prin prisma faptului că intrarea în vigoare a Legii nr. 10/2001 nu a determinat indisponibilizarea bunurilor imobile care fac parte din domeniul său material de aplicare.

17

Astfel, la data emiterii dispoziției contestate, 18.05.2005, nu era încă în vigoare art. 20 alin. (5) din Legea nr. 10/2001 republicată, acest alineat numerotat inițial cu nr. 4¹ și conform căruia „Sub sancțiunea nulității absolute, până la soluționarea procedurilor administrative și, după caz, judiciare, generate de prezenta lege, este interzisă înstrăinarea, concesionarea, locația de gestiune, asocierea în participațiune, ipotecarea, locațiunea, precum și orice închiriere sau subînchiriere în beneficiul unui nou chiriaș, schimbarea destinației, grevarea sub orice formă a bunurilor imobile - terenuri și/sau construcții notificate potrivit prevederilor prezentei legi”, fiind introdus prin art. 1 pct. 50 din Titlul I al aceleiași Legi nr. 247/2005 intrate în vigoare la data de 25.07.2005, deci ulterior datei emiterii dispoziției administrative a cărei constatare a nulității se solicită în prezent.

Așadar, norma juridică de indisponibilizare a bunurilor obiect al Legii nr. 10/2001, invocată de intimata-pârâtă, nu este incidentă algoritmului juridic al prezentei cauze, grefat pe legislația în vigoare de la data emiterii dispoziției administrative și nu pe norme juridice ulterioare care nu pot retroactiva, dat fiind principiul neretroactivității legii.

Faptul ilustrat de reclamantă în cererea sa de chemare în judecată, respectiv că imobilul era supus la momentul restituirii sale, acestui regim juridic configurat prin Hotărârea CGMB nr. 95/28.05.1998 expus anterior, determină în temeiul dispozițiilor art. 10 alin. (1) din Legea nr. 10/2001 și art. 10.1 din HG nr. 498/2003, anterior citate, concluzia categorică a caracterului nelegal al măsurii de restituire în natură adoptate prin dispoziția administrativă emisă în beneficiul intimetei Cocoru Maria.

Astfel, atât timp cât s-a dovedit cu prisosință în cauză, că la momentul soluționării notificării în temeiul Legii nr. 10/2001, imobilul litigios era prevăzut în documentațiile de urbanism legal aprobate ca fiind destinat construirii unui obiectiv nou de utilitate publică, rezultă în temeiul normelor juridice enunțate, că soluția restituirii sale în natură era exclusă din punct de vedere legal.

Această concluzie se impune indiferent de aspectul dacă lucrările respective de construire a obiectivului de interes public fuseseră sau nu demarate și indiferent de aspectul dacă obiectivul fusese sau nu edificat parțial sau total, întrucât normele juridice incidente, anterior enunțate - art. 10 alin. (1) din lege și art. 10.1 din Normele metodologice atunci în vigoare - nu disting sub aceste elemente, fiind aplicabil astfel, argumentul metodei logice, raționale de interpretare a prevederilor normative, configurat de adagiul *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus* - unde legea, norma juridică nu distinge, nici interpretul legii nu trebuie să distingă.

Singura cerință impusă de aceste două norme juridice privite corelat era aceea ca imobilul să fie prevăzut în documentațiile de urbanism legal aprobate, ca fiind destinat construirii unor noi obiective de utilitate publică, premisă pe care astfel cum am dezvoltat-o în paragrafele precedente ale prezentei decizii, terenul litigios o întrunea pe deplin.

Din această perspectivă expusă, multiplele adevăruri depuse la dosar de către intimata - înscrisuri sintetizate în mod laborios în cadrul concluziilor scrise depuse de această parte procesuală la data de 18.10.2019 (a se vedea paginile 17, 18 din cadrul acestor concluzii scrise) - care atestă lipsa realizării efective pe teren a lucrărilor, a investițiilor de interes public enunțate, sunt lipsite de orice relevanță juridică prin prisma normelor juridice incidente enunțate anterior.

Continuând, Curtea a constatat că interdicția legală enunțată de art. 10 alin. (1) din lege și art. 10.1 din Normele metodologice, încălcată la momentul emiterii dispoziției administrative de restituire contestate în prezent, este consacrată în mod imperativ din punct de vedere legal, ea având un potențat caracter public, fiind destinată - dată fiind metoda de interpretare teleologică a acestor texte de lege - protejării interesului public, general al comunității locale, astfel încât din această perspectivă conjugată, sancțiunea încălcării sale nu poate fi decât nulitatea absolută a actului juridic emis cu nerespectarea sa, prin ignorarea interesului public, general al colectivității locale cel puțin de sector dacă nu chiar municipale.

Așadar, prin prisma acestor considerente convergente ilustrate, grefate pe eșafodajul analizei din unghiul normelor juridice impuse drept vector de către instanța de casare, Curtea a apreciat că în cauză s-a dovedit cu prisosință atât îndeplinirea cerinței de exercițiu a dreptului la acțiune a interesului apelantului-reclamant, ca promotor și gardian al interesului public și general al

cetățenilor sectorului 3 București, de a promova prezenta cerere de chemare în judecată, cât și concomitent, justețea aserțiunilor acestei părți procesuale în direcția nulității absolute a dispoziției administrative contestate.

Cu alte cuvinte, apelantul-reclamant beneficiar al HCGMB nr. 95/1998 urmărește prin prezenta cerere de chemare în judecată, să fie anulată dispoziția administrativă nelegal emisă - prin încălcarea interdicției imperative enunțate -, pentru a își putea îndeplini obligațiile care i-au fost atribuite prin această hotărâre CGMB, interes care potrivit argumentelor expuse în prezenta decizie civilă, îndeplinește toate cerințele legale: determinat, legitim, personal, născut și actual.

Această concluzie a existenței și subzistenței interesului apelantului-reclamant în promovarea și susținerea prezentei cereri de chemare în judecată, potrivit considerentelor expuse, se verifică pe deplin prin supunerea acestei stări de lucruri incidente dispozițiilor art. 81 din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, impusă în mod obligatoriu de instanța de recurs a fi avută în vedere în cadrul cercetării existenței acestei cerințe de exercițiu a dreptului la acțiune.

Astfel, conform art. 81 alin. (2) lit. i din legea menționată, în forma în vigoare la data sesizării instanței de judecată de fond (29.03.2012), dată de referință pentru stabilirea existenței interesului concret al părții promotoare a acțiunii judiciare, „(2) Consiliile locale ale sectoarelor municipiului București exercită, în principal, următoarele atribuții: (...) i) aprobă, în condițiile legii, planurile urbanistice zonale și de detaliu ale sectoarelor, pe care le comunică Consiliului General al Municipiului București; *aprobă, în limitele competențelor lor, documentațiile tehnico-economice pentru lucrările de investiții de interes local și asigură condițiile necesare pentru realizarea lor*, în concordanță cu prevederile planului urbanistic general al municipiului București și ale regulamentului aferent”.

Atât timp cât terenul litigios este prevăzut în documentațiile de urbanism legal aprobate, ca fiind destinat construirii unui nou obiectiv de utilitate publică, potrivit Hotărârea CGMB nr. 95/28.05.1998, astfel cum s-a dezvoltat în paragrafele precedente ale prezentei decizii, este evident că apelantului-reclamant îi incumbă obligația legală enunțată, de a asigura condițiile necesare pentru realizarea sa, obligație de natură a ilustra interesul său în promovarea prezentei cereri de chemare în judecată.

În egală măsură, Curtea a constatat că întrunirea cerinței interesului este reliefată distinct, și prin prisma obligației legale impuse de același text legal, prin alineatul său de la litera j): „(2) Consiliile locale ale sectoarelor municipiului București exercită, în principal, următoarele atribuții: (...) j) *asigură, potrivit competențelor lor, condițiile necesare bunei funcționări a instituțiilor și serviciilor publice de educație, sănătate, cultură, tineret și sport, apărarea ordinii publice, de interes local; urmăresc și controlează activitatea acestora*”.

Or, atât timp cât astfel cum s-a evidențiat anterior, noul obiectiv preconizat include un nou sediu administrativ al sectorului, respectiv un nou sediu pentru Primăria Sectorului 3 București, incluzând Casa căsătoriilor, promovarea prezentei cereri de chemare în judecată constituie un demers în direcția îndeplinirii obligației legale ultim citate, atât timp cât stabilirea, construirea unui nou sediu al instituției publice este intim legată de buna funcționare a apelantului-reclamant.

Curtea a remarcat, de altfel, că aceste obligații legale ale consiliului local, reglementate de art. 81 din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, sunt menținute, de altfel, și în prezent, prin art. 129 din noul Cod administrativ.

Continuând, prezenta instanță de apel observă că nici argumentul puterii de lucru judecat în privința lipsei de interes în promovarea cererii de chemare în judecată care s-ar desprinde din hotărârile judecătorești pronunțate în cadrul litigiului civil anterior nr. 45229/3/2012 (sentința civilă nr. 144/2014 a Tribunalului București, Secția a III-a Civilă și decizia civilă nr. 1090/R/2014 a Curții de Apel București, Secția a IV-a Civilă – filele 139 – 153 dosar apel rejudecare, vol. I), nu este unul fondat.

Astfel cum rezultă din cuprinsul deciziei de casare pronunțate de instanța supremă în prezenta cauză (paginile 15, 16 ale deciziei), această apărare a intimății-pârâte vizând respectarea statuărilor intrate în puterea de lucru judecat din cadrul acelor două hotărâri judecătorești anterioare, a fost deja invocată de aceeași parte procesuală în mod similar (chiar dacă

prin realizarea accentului *pe* decizia civilă pronunțată în recursul din acel litigiu și nu *pe* sentința civilă pronunțată de judecătorie în respectiva cauză anterioară, astfel cum în prezent se procedează), în cadrul fazei procesuale a recursului din cauza pendinte, apărarea regăsindu-se scriptic în cadrul întâmpinării depuse de intimata (.....) în dosarul de recurs (a se vedea punctul 4 al întâmpinării respective – filele 53, 54 dosar de recurs).

Or, această excepție a fost apreciată de către instanța de casare a fi nefondată, în temeiul cel puțin al argumentului distincției de terenuri (chiar dacă învecinate) și de obiect al cererii de constatare a nulității absolute (în prezent, Dispoziția administrativă contestată nr. 4333/2005, în celălalt litigiu, Dispoziția administrativă nr. 4334/2005).

Întrucât potrivit evaluării exprese a instanței supreme, excepția puterii de lucru judecat (reinvocată și în prezenta fază procesuală) a fost considerată a fi nefondată, iar statuarea instanței de casare este obligatorie pentru instanța de trimitere, potrivit art. 315 alin. (1) C.proc.civ., Curtea nu poate constata decât faptul că nu poate primi ca fondate nici aceste susțineri ale intimății-pârâte orientate către respectarea puterii de lucru judecat a unor statuări judecătorești anterioare.

De asemenea, contrar susținerilor aceleiași intimății-pârâte, soluția prezentă de constatare a nulității absolute a dispoziției administrative, justificată pe baza argumentelor ilustrate în precedent, nu este de natură a înfrânge în privința acestei părți procesuale, rigorile art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenția Europeană asupra Drepturilor Omului și Libertăților sale Fundamentale.

Criticile intimății în această direcție au fost găsite nefondate. Astfel, parte din hotărârile instanței de contencios european invocate de această parte procesuală se grefează, în principal, pe premisa nepunerii în posesie vreme îndelungată de către autoritățile publice, a beneficiarului, asupra bunului dispus a fi restituit prin dispoziție administrativă (a se vedea *exempli gratia*, hotărârea din 06.12.2007 din cauza nr. 20294/02 Drăculeț c. României, paragrafele 43, 44, 40).

Or, nu este cazul în speță, deoarece intimății-pârâtă, subsecvent emiterii dispoziției administrative în anul 2005, se află în posesia imobilului pe care l-a și îngrădit parțial și în privința căruia și-a și intabulat dreptul de proprietate în cartea funciară, aspecte care rezultă din cuprinsul extrasului de carte funciară eliberat la data de 05.02.2018 (filele 28-29 dosar apel rejudecare, vol. III), extras conform căruia intimății-pârâtă și-a intabulat dreptul său de proprietate încă din anul 2007 și a împrejmuit terenul pe sud cu gard metalic.

De asemenea, în cauza Ioan împotriva României, cererea nr. 31005/03, de asemenea invocată de către intimății-pârâtă, CEDO a arătat în cadrul hotărârii sale din 01.07.2008, următoarele: „53. Curtea observă, în această privință, că art. II din Legea nr. 169/1997 prevedea că modificările aduse Legii nr. 18/1991 nu puteau aduce atingere drepturilor de proprietate reconstituite, cu respectarea prevederilor acestei legi. *Pentru modificarea situațiilor juridice create, se putea invoca doar nulitatea absolută a actelor eliberate unor persoane fizice, pentru nerespectarea dispozițiilor Legii nr. 18/1991. Prin urmare, constatarea nulității absolute constituia prealabilul adoptării oricărui nou act juridic în temeiul noii legi, pentru a asigura o coerență în aplicarea dispozițiilor legale. Or, în speță, deși instanțele naționale au constatat nulitatea unui act administrativ în favoarea comisiei locale, titlul administrativ al reclamantei nu a fost contestat în justiție. În plus, Guvernul recunoaște în mod explicit că reclamanta a rămas proprietara terenului și că aceasta își întemeiază apărarea pe acest fapt”.*

Din nou, situația premisă a hotărârii CEDO nu este incidentă în cauză, atât timp cât prezenta acțiune pendinte reprezintă chiar procedura de contestare judiciară a dispoziției administrative emise în favoarea intimății-pârâte, procedură apreciată esențială în algoritmul juridic adoptat de CEDO în acest gen de cauze.

Secunda categorie de cauze CEDO invocate de această parte procesuală, are ca punct de plecare premisa confirmării judiciare prealabile a dreptului de proprietate asupra bunului, față de momentul privării de proprietate (a se vedea de exemplu, hotărârea din 10.03.2009 din cauza nr. 9164/02 Ichim c. României, paragraful 38).

Or, în cauza prezentă, Curtea a notat că dispoziția administrativă emisă de către primar, în beneficiul intimății-pârâte menționate, nu a avut nici o validare, confirmare judiciară anterioară.

Sub acest aspect punctual, prezenta instanță de apel reține faptul că în procesul judiciar nr. 9993/301/2005, având ca obiect plângere de carte funciară, proces prin care s-a dispus radierea înscrierii dreptului de proprietate al Statului Român prin administrator Primăria Sectorului 3 București asupra imobilului litigios, întrucât terenul fusese restituit în natură în patrimoniul intimitei-pârâte, nu a fost analizată validitatea dispoziției administrative de restituire emise în baza Legii nr. 10/2001 (a se vedea filele 155-180 dosar judecătoriesc, vol. I).

Astfel, această constatare negativă care rezultă din ansamblul considerentelor tuturor hotărârilor judecătorești pronunțate în respectiva cauză, a fost enunțată și în mod expres chiar de către respectiva instanță de recurs din acel litigiu: „Nelegalitatea emiterii acestei decizii nu poate fi analizată de instanță în această fază procesuală, recurenta (nota Curții: Primăria Sectorului 3 București) având la îndemână alte mijloace legale” (fila 170 verso, dosar judecătoriesc vol. I).

Curtea a observat sub aceleași aspecte cercetate, faptul că posibilitatea contestării judiciare potrivit dreptului comun, de către terți (precum apelantul-reclamant), a unei dispoziții administrative emise în temeiul Legii nr. 10/2001, ca act juridic civil intrat în circuitul juridic, este perfect legală și recunoscută unanim din punct de vedere jurisprudențial, de instanțele naționale, inclusiv cea supremă (a se vedea *inter alia*, deciziile civile nr. 471/2019 și nr. 299/2015 ale Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția I Civilă, care se grefează pe o astfel de posibilitate legală).

Aceasta, întrucât, dispoziția emisă de primar în procedura Legii nr. 10/2001 reprezintă un act juridic civil, întrucât, soluționând notificările de restituire a bunurilor preluate abuziv de către stat, primarul nu acționează ca reprezentant al puterii executive locale pentru ca actul emis de el să fie astfel, administrativ, ci acționează ca reprezentant al persoanei juridice (unitatea administrativ-teritorială) deținătoare a bunului. În aceste condiții, cererea unui terț îndreptată împotriva unei decizii emise în temeiul Legii nr. 10/2001, reprezintă o acțiune de drept comun în constatarea nulității unui act juridic civil.

Posibilitatea contestării sale judiciare pe calea dreptului comun este recunoscută, indiferent de aspectul (re)confirmării dispoziției administrative de către chiar instituția emitentă a sa.

Data fiind natura sa de act juridic civil, constatarea nulității absolute a dispoziției administrative este asimilabilă, din punct de vedere al efectelor juridice, unei acțiuni în revendicare a unui bun imobil prin comparare de titluri, atunci când admiterea acțiunii face ca una dintre persoanele ce exhibă un titlu să piardă totuși proprietatea deținută până atunci.

Deși situația juridică de comparație expusă în paragraful anterior nu este perfect asimilabilă celei prezente, elementul de distincție fiind reprezentat de împrejurarea subliniată de intimata, a faptului că emiteria eronată a dispoziției administrative s-a datorat culpei autorității (prin prepușii săi) ce a restituit imobilul în anul 2005, în temeiul Legii nr. 10/2001, deși astfel cum am ilustrat, această restituire era prohibită imperativ chiar de acest act normativ special, cu toate acestea Curtea prezintă apreciază totuși - în consonanță de altfel, cu jurisprudența CEDO dezvoltată pe tărâmul textului său convențional menționat, inclusiv prin hotărârile pronunțate în cauzele indicate de către intimata-pârâtă - că ingerința în dreptul de proprietate al acestei părți procesuale este prevăzută de lege (astfel cum s-a arătat anterior, posibilitatea contestării sale judiciare de un terț, potrivit dreptului comun, este legală și întâlnită în practica instanțelor de judecată, fapt notoriu în domeniu), este necesară pentru că astfel cum s-a ilustrat și în deplină consonanță cu alineatul secund al art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția EDO, ea este destinată să prezerve interesul general, public, raportat la afectarea concretă expusă a imobilului în vederea construirii unui obiectiv de interes public și în fine, ea nu este nici disproporționată, atât timp cât potrivit Legii nr. 10/2001 modificate, persoanele cărora nu li se pot restitui imobilele în natură, au dreptul la măsuri reparatorii prin echivalent prevăzute legal de legislația în domeniu a fi echitabile din perspectiva prejudiciului suferit în perioada comunistă.

În hotărârea din 06.12.2007 din cauza nr. 20294/02 Drăculeț c. României, instanța de contencios european arată în paragraful 44, că: „La acest moment, reclamantului nici nu i s-a restituit bunul în litigiu, *nici nu i-a fost acordată o despăgubire corespunzătoare*”, în vreme ce în paragraful 50, se ilustrează: „Totuși, suntem nevoiți să constatăm că, deși este titular al unui titlu de

proprietate valabil, reclamantul se vede privat de terenul său de peste treisprezece ani *fără a fi primit despăgubiri sau un teren echivalent*".

Similar, în cadrul hotărârii din 10.03.2009 din cauza nr. 9164/02 Ichim c. României, se arată în paragraful 38: „Or, după validarea titlului său de proprietate printr-o primă procedură judiciară, reclamantul a fost privat, *fără nicio compensație*, de terenul în cauză”.

În cadrul hotărârii din 25.11.2008 din cauza invocată nr. 9164/02, Toșcuță și alții c. României, Curtea EDO a reținut în mod similar: „34. Curtea reamintește că o privare de proprietate care intră sub incidența acestui articol poate fi justificată doar dacă se demonstrează, în special, că aceasta a intervenit pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege. În plus, orice ingerință în folosința proprietății trebuie să răspundă criteriul proporționalității. Un echilibru just trebuie să fie păstrat între cerințele interesului general al comunității și imperativele apărării drepturilor fundamentale ale individului. Interesul de a asigura un astfel de echilibru este inerent întregii convenții. Curtea amintește, de asemenea, că echilibrul care trebuie păstrat va fi distrus dacă individul vizat suportă o sarcină specială și exorbitantă [Brumărescu împotriva României (GC), nr. 28342/95, pct. 78 și 79, CEDO 1999-VII].

35. În speță, aceasta observă că titlurile de proprietate ale reclamantilor au fost anulate pe motiv că, la emiterea acestora, comisia municipiului nu ținuse seama de hotărârea din 15 decembrie 1995 a Tribunalului București, care recunoscuse parohiei dreptul de proprietate asupra terenurilor în litigiu (supra, pct. 22). *Hotărârea respectivă era ulterioară datelor titlurilor de proprietate ale reclamantilor* (supra, pct. 8, 9 și 13). Prin urmare, Curtea se îndoiește de relevanța motivelor formulate de instanțele naționale.

36. Mai mult, hotărârea din 15 decembrie 1995 a fost pronunțată într-o procedură în care reclamantii nu fuseseră părți. De altfel, tribunalul a reținut, în hotărârea din 11 aprilie 2002, că decizia în cauză nu era opozabilă celorlalți părți, inclusiv reclamantii.

37. În măsura în care instanțele intenționau să impute comisiei municipiului faptul că nu a ținut seama de existența unei plângeri împotriva unei decizii administrative, Curtea consideră că era obligația comisiei să verifice dacă cerințele impuse de lege, inclusiv cele cu caracter procedural, erau îndeplinite înainte de a emite titlurile în cauză (a se vedea, *mutatis mutandis*, Drăculeț împotriva României, nr. 20294/02, pct. 40, 6 decembrie 2007).

38. Prin urmare, Curtea consideră că anularea titlurilor de proprietate ale reclamantilor a fost justificată exclusiv prin fapte imputabile autorităților și *fără ca reclamantilor să li se acorde vreo despăgubire sau să li se propună un teren echivalent*.

39. Prin urmare, chiar dacă s-ar putea demonstra că privarea de proprietate a servit unei cauze de interes public, Curtea consideră că echilibrul just nu a fost păstrat și că reclamantii au suferit un prejudiciu special și exorbitant *prin faptul că au fost privați nu numai de dreptul de folosință asupra celor două terenuri, ci și de orice despăgubire sau măsură reparatorie în această privință*".

Așadar, caracterul disproporționat al ingerinței este asociat de către Curtea EDO, lipsei oricărei compensații. Or, este evident faptul că în speță, nu este cazul, întrucât astfel cum s-a precizat anterior, prevederile legale în domeniu impun în caz de imposibilitate a restituirii bunului în natură, obligația acordării de măsuri reparatorii prin echivalent.

Consecință a tuturor acestor considerente ilustrate, Curtea a conchis în sensul că nu se conturează încălcarea în privința intimății-pârâte a dispozițiilor art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenția EDO, prin anularea dispoziției administrative emise în temeiul Legii nr. 10/2001 prin care imobilul litigios i-a fost atribuit dumneai în proprietate.

În fine, Curtea a notat că identificarea motivului enunțat de nulitate absolută a dispoziției administrative, configurat de încălcarea interdicției exprese, reglementate prin art. 10 alin. (1) din Legea nr. 10/2001 conjugat și explicitat prin art. 10.1 din HG nr. 498/2003, interdicție menită să protejeze interesul public, general, determină pe cale de consecință, inutilitatea analizei în continuare în cadrul silogismului juridic al cauzei, a celorlalte motive de nulitate invocate de către reclamant prin cererea de chemare în judecată, motive de nulitate însoțite de ansamblul atât al argumentelor în susținerea lor, cât și al apărărilor în contrapondere lor, motive de nulitate

incluzându-l și pe cel vizând apartenența imobilului, la momentul restituirii sale în natură, la domeniul public al intimatului Municipiul București.

Intrucât cererea intimitei (...) de aplicare în cauză a sancțiunii impuse de prevederile art. 139 alin. (1) C.proc.civ. („Partea care a depus un înscris în copie certificată este datoare să aibă asupra sa la ședință originalul înscrisului sau să-l depună mai înainte în păstrarea grefei, *sub pedeapsa de a nu se ține seama de înscris*”) în referire la înscrisurile (filele 140-150 dosar apel rejudecare, vol. III) depuse de apelantul-reclamant în susținerea motivului de nulitate relativ apartenenței imobilului litigios, la domeniul public al municipiului, la momentul restituirii sale către intimata-pârâtă, vizează un motiv a cărui analiză nu s-a mai impus cauzei în raport de identificarea în prealabil, în urma evaluării judiciare impuse de către instanța de casare, potrivit celor expuse, a unui alt motiv de nulitate absolută a dispoziției administrative, motiv căruia înscrisurile invocată a fi necertificate nu i-au servit deloc. În nici un fel, Curtea constată că devine de asemenea, inutilă inclusiv analiza acestei cereri de aplicare a sancțiunii neluării în seamă a acestor înscrisuri, înscrisuri de care, de altfel, nici nu s-a ținut seama în analiza judiciară a motivului de nulitate absolută constatată a fi incident cauzei, astfel cum am ilustrat anterior.

Pentru ansamblul acestor considerente care se circumscriu prin particularitățile speței, atât configurării interesului în promovarea și susținerea cererii de constatare a nulității dispoziției administrative, cât și aspectului temeiniciei acestei cereri de constatare, Curtea, în temeiul art. 296 C.proc.civ., a admis apelul formulat, a anulat parțial, sentința, exclusiv în privința dispozițiilor referitoare la lipsa de interes și în rejudecare, a respins excepția lipsei de interes în promovarea cererii de chemare în judecată, ca nefondată, iar în continuare, în evocarea fondului, a admis cererea de chemare în judecată și a constatat nulitatea absolută a Dispoziției administrative nr. 4333/18.05.2005 a Primarului General al Municipiului București.

A păstrat celelalte dispoziții ale sentinței, respectiv cele relative lipsei calității procesuale pasive a Primarului General al Municipiului București.

În temeiul art. 274 C.proc.civ., a obligat intimatii-pârâți în solidar, să achite apelantului-reclamant, cheltuieli de judecată în sumă de 1.203,6 lei, reprezentând onorariu expert judiciar desemnat în faza procesuală a apelului (chitanță – fila 302 dosar apel vol. II), reținând culpa procesuală a intimaiilor în declanșarea și desfășurarea prezentei căi procesuale.

Pentru același motiv relativ culpei procesuale, a respins în temeiul aceleiași norme procesuale, cererea intimitei (...) privind acordarea cheltuielilor de judecată, ca nefondată.

Împotriva acestei decizii, au declarat recurs atât pârâții Primarul General al Municipiului București și Municipiul București prin Primarul General, cât și pârâta (...) care a declarat recurs și împotriva încheierii de ședință din 15.10.2019.

Prin decizia nr. 2377/12.11.2020, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția I Civilă a respins excepția lipsei calității procesuale active a reclamantului Primarul Sectorului 3 București invocată de recurenta-pârâtă (...), a admis recursul declarat de pârâții Primarul General al Municipiului București și Municipiul București prin Primarul General împotriva deciziei civile nr. 1473A din 13 noiembrie 2019 pronunțate de Curtea de Apel București - Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și de familie, a admis recursul declarat de pârâta (...) împotriva încheierii de ședință din 15 octombrie 2019 și a aceleiași decizii, a casat încheierea și decizia recurată și a trimis cauza spre rejudecare aceleiași curți de apel.

Soluția și considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Pârâta (...) a criticat decizia recurată pentru nesoluționarea *excepției lipsei calității procesuale active* a reclamantului Primarul Sectorului 3 București, excepție pe care a invocat-o încă de la tribunal, dar asupra căreia nici tribunalul, nici curtea de apel nu s-au pronunțat.

Înalta Curte a reținut că pârâta (...) a formulat note scrise în cadrul dosarului aflat pe rolul Tribunalului București - Secția a IV-a Civilă, prin care a invocat excepția lipsei calității procesuale active a reclamantului Primarul Sectorului 3 București.

În motivarea acesteia, pârâta a arătat că reclamantul nu face parte din categoria persoanelor enumerate limitativ de Legea nr. 10/2001 cu drept de a ataca dispoziția emisă în baza acestui act normativ.

A susținut și că, în ipoteza în care s-ar admite acțiunea formulată de reclamant, bunul ar reîntra în patrimoniul Municipiului București și nu al Primarului Sectorului 3 București, sens în care a înțeles să facă referire la excepția puterii de lucru judecat raportat la hotărârile judecătorești pronunțate în dosarele nr. 9993/301/2005 și nr. 4071/3/2008, prin care s-a decis în mod irevocabil faptul că terenul în speță face parte din domeniul privat al Municipiului București și că este supus Legii nr. 10/2001.

Prin sentința civilă nr. 2217 din 20 decembrie 2013, Tribunalul București, Secția a IV-a Civilă, a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului Primarul General al Municipiului București, a admis excepția lipsei de interes în promovarea cererii, a respins cererea formulată în contradictoriu cu pârâtul Primarul General al Municipiului București, pentru lipsa calității procesuale pasive și a respins cererea formulată de reclamantul Primarul Sectorului 3 București, în contradictoriu cu pârâtii Municipiul București și [redacted] pentru lipsă de interes.

În motivarea sentinței, cu privire excepția lipsei calității procesuale active, a reținut că tribunalul nu s-a mai pronunțat asupra acestei excepții, întrucât cererea de chemare în judecată a fost respinsă în integralitatea sa, față de soluția de admitere a excepției lipsei de interes.

Tribunalul a mai arătat că excepția lipsei calității procesuale active viza, în fapt, tot neîndeplinirea condiției existenței interesului, având în vedere că legitimare procesuală activă în acțiunea în declararea nulității absolute are orice persoană interesată.

Această hotărâre judecătorească nu a fost apelată de pârâta [redacted] ci doar de reclamantul Primarul Sectorului 3 București.

Prin motivele de recurs, pârâta [redacted] a susținut că excepția invocată la fond, referitoare la lipsa calității procesuale active a reclamantului a rămas nesoluționată, întrucât instanțele ar fi omis să se pronunțe asupra ei.

Aceste susțineri au fost găsite nefondate. Înalta Curte a reținut că Tribunalul București, Secția a IV-a Civilă nu a mai analizat excepția lipsei calității procesuale active a reclamantului, ci doar excepția lipsei de interes a acestuia, pronunțând sentința civilă nr. 2217/2013, în cuprinsul căreia a arătat că, față de soluția de admitere a excepției lipsei de interes, nu mai este nevoie să analizeze și excepția lipsei calității procesuale pasive.

Or, pârâta [redacted] avea obligația de a critica această soluție, fie prin apel principal, fie prin apel incident (în cazul în care soluția tribunalului îi era favorabilă).

Cum pârâta nu a făcut acest lucru, *aspectul legat de calitatea procesuală activă a reclamantului Primarul Sectorului 3 București a intrat în putere de lucru judecat și nu mai poate fi dedus analizei instanței de recurs.*

În concluzie, critica din motivele de recurs privind nesoluționarea excepției calității procesuale active a reclamantului este formulată *omisso medio* și a fost respinsă de instanța de recurs, cu această motivare.

S-a reținut că în recurs, cu ocazia dezbaterilor pe fondul cauzei în ședința publică din 15 octombrie 2020, pârâta [redacted] a invocat *excepția lipsei calității procesuale active* a reclamantului Primarul Sectorului 3 București.

Înalta Curte a respins această excepție, cu motivarea că excepția în cauză a fost deja invocată de pârâta Cocoru Maria, în dosarul tribunalului, cum s-a arătat mai sus.

Ca urmare, chestiunea calității procesuale active a reclamantului Primarul Sectorului 3 București nu mai poate fi repusă în discuție, ca excepție procesuală, chiar dacă se folosesc alte argumente, întrucât a intrat în puterea de lucru judecat prin neatacarea soluției pronunțată de tribunal.

Cu privire la recursul declarat de pârâta [redacted] împotriva încheierii de ședință din 15 octombrie 2019 pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și de familie, au fost reținute următoarele:

La termenul de judecată din 15 octombrie 2019, reprezentantul intimătei-pârâte a solicitat ca instanța să nu țină seama de înscrisurile depuse de apelantul reclamant, pe motiv că acestea nu ar fi fost certificate conform cu originalul; la rândul său, apelantul-reclamant a invocat că respectivele înscrisuri emană de la intimata-pârâtă Primăria Municipiului București, instituție căreia ar trebui să i se pună în vedere certificarea lor.

Instanța a reținut că aspectele invocate se subsumează etapei procesuale a reevaluării probatoriului și le-a unit cu fondul apelului.

Recurenta-pârâtă a criticat această măsură, arătând că instanța de apel a evitat să se pronunțe asupra cererii sale de înlăturare a înscrisurilor necertificate din probatoriul cauzei, acestea neîndeplinind cerințele legale de probă veritabilă. De altfel, chiar partea care a depus înscrisurile a declarat că nu le poate certifica, întrucât nu deține originalul.

Înalta Curte a reținut că art. 139 C.proc.civ. prevede că „Partea care a depus un înscris în copie certificată este datoare să aibă asupra sa la ședință originalul înscrisului sau să-l depună mai înainte în păstrarea greșei, sub pedeapsa de a nu se ține seama de înscris”.

Din textul de lege mai sus citat, reiese că sancțiunea pe care instanța o aplică înscrisurilor pe care părțile nu le certifică conform cu originalul este că nu se va ține seama de acele înscrisuri care nu respectă regula mai sus amintită.

În cauză, s-a constatat că instanța de apel a rămas în pronunțare asupra cauzei, deși probatoriul administrat nu îndeplinea cerințele textului mai sus redat.

Înalta Curte a reținut că mențiunea făcută de instanța de apel în cuprinsul hotărârii recurate, la fila 20, în sensul că nu a ținut cont de respectivele înscrisuri, nu este de natură să înlătore viciul de procedură privitor la modul de administrare al probei cu aceste înscrisuri, sens în care se constată că sunt fondate criticile pârâtei pe acest aspect.

Cu această motivare, Înalta Curte a admis recursul declarat de pârâta împotriva încheierii de ședință din 15 octombrie 2019 pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și de familie, reținând incidența art. 304 pct.5 C.proc.civ. pentru aplicarea greșită a art. 139 C.proc.civ..

Asupra fondului litigiului, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut următoarele:

Potrivit art. 315 alin. (1) C.proc.civ. „În caz de casare, hotărârile instanței de recurs asupra problemelor de drept dezlegate, precum și asupra necesității administrării unor probe sunt obligatorii pentru judecătoria fondului.”

În cauză, prin decizia de casare pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție s-a dispus ca, în rejudecare, să se lămurească situația de fapt, să se stabilească printr-o cercetare judecătorească efectivă, raportată la elementele de fapt ale speței, prin administrarea nemijlocită a probelor, dacă terenul restituit prin dispoziția atacată făcea parte, la data restituirii, din parcul Titan, dacă era amenajat ca zonă de agrement ori dacă pe acesta se găseau alte amenajări de utilitate publică de interes local (al subdiviziunii administrativ-teritoriale, respectiv sector 3) și dacă cele constatate au legătură cu atribuțiile legale ale recurentului-reclamant prevăzute de Legea nr. 215/2001, ceea ce interesează din perspectiva *legitimității interesului procesual*.

În rejudecare, prin decizia recurată, s-a reținut că prin Hotărârea CGMB nr. 95/1998 s-a dispus atribuirea *în folosință gratuită, pe termen de 49 ani, Consiliului local sector 3, terenul în suprafață de 12,1 ha, în scopul realizării obiectivului de utilitate publică „Centrul Administrativ Titan”*.

Subsecvent acestei Hotărâri, prin Hotărârea nr. 147/1999 tot a CGMB, s-a aprobat „Planul urbanistic zonal – Centrul de Cartier Titan, sector 3, în zona str. ...”, fiind atașate și planul și documentația care a stat la baza acestei Hotărâri.

În cadrul certificatelor de urbanism nr. 975/2002 și nr. 1568/2004 emise de Municipiul București – Primăria Sectorului 3, se specifică în mod expres faptul că potrivit hotărârilor CGMB enunțate anterior, imobilul teren este aflat în folosință gratuită a primăriei de sector, în vederea edificării unui ansamblu de construcții cu funcțiuni multiple: administrație publică, servicii, birouri, culte și cultură, alimentație publică, agrement, spații publice, plantații, spații garare, hotel, comerț.

Ca urmare, curtea de apel a reținut caracterul de utilitate publică al acestui obiectiv, aspect ce rezultă și din ansamblul documentației care a stat la baza emiterii HCGMB nr. 95/1998.

Astfel, instanța de rejudicare a constatat dovedit aspectul că la momentul soluționării notificării, în temeiul Legii nr. 10/2001, imobilul litigios era prevăzut în documentațiile de urbanism legal aprobate ca fiind destinat construirii unui obiectiv nou de utilitate publică și a reținut că soluția restituirii sale în natură era exclusă din punct de vedere legal.

Examinând decizia pronunțată în rejudicare, din perspectiva textului de lege mai sus citat și a indicațiilor date prin decizia de casare, *Înalta Curte a reținut că în cuprinsul deciziei pronunțate de instanța de apel nu se regăsește verificarea situației de fapt impusă*, în sensul de a se stabili dacă terenul ce face obiectul dosarului *pendinte* era amenajat ca zonă de agrement ori dacă pe acesta se găseau alte amenajări de utilitate publică de interes local.

În rejudicarea apelului declarat de reclamant, curtea de apel a administrat probe, dar în soluționarea pricinii s-a raportat doar la prevederile HG nr. 95/1998 și la HG nr. 147/1999, precum și la înscrisurile aflate la dosar, reținând că soluția restituirii terenului în natură este exclusă din punct de vedere legal.

Cele statuate prin decizia de casare a Înaltei Curți, obligatorii potrivit textului de lege mai sus citat, se referă și la împrejurarea că restituirea în natură este regula în materie. De aceea, s-a dispus această verificare a stării de fapt și nu a ceea ce rezultă din scripte.

Așa fiind, Înalta Curte a constatat că instanța de apel nu a respectat indicațiile de casare, ceea ce atrage incidența art. 304 pct. 5 C.proc.civ., motiv pentru care recursurile declarate de pârâți împotriva deciziei recurate au fost admise și s-a dispus trimiterea cauzei spre rejudicare aceleiași instanțe, ocazie cu care vor fi analizate restul criticilor formulate de părți.

Față de cele ce preced, văzând că decizia recurată este pronunțată cu încălcarea art. 315 C.proc.civ. și încheierea recurată nu respectă prevederile art. 139 C.proc.civ., pentru incidența pct.5 al art. 304 C.proc.civ., Înalta Curte a admis recursurile declarate de pârâții Primarul General al Municipiului București și Municipiul București prin Primarul General și de pârâta *1*, a casat atât decizia, cât și încheierea și a trimis cauza pentru rejudicare către aceeași curte de apel.

*Cauza trimisă spre rejudicare a fost înregistrată pe rolul Curții de Apel București - Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și de familie, la data de 20.01.2021, sub nr. 16639/3/2013**.*

Dezbaterile cu privire la probele de administrat în apel, în rejudicare, au avut loc la termenul din data de 22.09.2021, potrivit consemnărilor din încheierea de ședință de la acea dată.

Examinând sentința civilă apelată, precum și actele și lucrările dosarului, în limitele cererii de apel, conform prevederilor art. 295 C.proc.civ., dar și în limitele impuse prin deciziile de casare, potrivit art. 315 C.proc.civ., Curtea reține următoarele:

În prealabil, avându-se în vedere parcursul procesual al prezentei cauze, la soluționarea apelului declarat de apelantul-reclamant se impune ca instanța de apel să judece cauza raportându-se la următoarele categorii de limite:

a. Limitele investiției de către apelantul-reclamant: pe de o parte, prin cererea de apel, raportat la art. 292 și art. 294 C.proc.civ., iar pe de altă parte, prin cererea de chemare în judecată.

b. Limitele stabilite prin cele două decizii de casare pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, raportat la art. 315 C.proc.civ..

Astfel, prin cererea de chemare în judecată introdusă la data de 29.02.2012, apelantul-reclamant a solicitat anularea Dispoziției nr.4333/18.05.2005, invocându-se următoarele motive de nulitate: față de identificarea terenului și destinația acestuia, rezultă că la momentul emiterii dispoziției, terenul aparținea domeniului public; că la momentul preluării, dar și la momentul emiterii notificării, terenul avea destinația agricolă, astfel că cererea de acordare a măsurilor reparatorii se impunea a fi soluționată cu aplicarea Legii nr.18/1991 și nu a Legii nr.10/2001 și un al treilea motiv a fost acela că terenul este afectat de amenajări de interes public, respectiv parc public și zonă de agrement. Reclamantul nu a invocat în cadrul motivelor de nulitate că terenul ar fi fost destinat realizării obiectivului de utilitate publică „Centrul Administrativ Titan”, ci doar faptul că ar fi zona de agrement - spațiu verde în cadrul Parcului Titan.

Totodată, față de cele statuate de Înalta Curte de Casație și Justiție în ciclul procesual anterior, prin cea de a doua decizie de casare, nr. 2377/12.11.2020, Curtea consideră că se impune a se arăta că prin prima decizie de casare, nr. 108/22.01.2016, s-a dispus ca, în rejudecare, *instanța de apel* va putea să dispună orice probe va considera că sunt pertinente, concludente și utile *pentru lămurirea situației de fapt a cauzei din perspectiva celor afirmate de către reclamant* și să stabilească printr-o cercetarea judecătorească efectivă, raportată la elementele de fapt ale speței, prin administrarea nemijlocită a probelor, dacă terenul restituit prin dispoziția atacată făcea parte, la data restituirii, din parcul Titan, dacă era amenajat ca zonă de agrement ori dacă pe acesta se găseau alte amenajări de utilitate publică de interes local (al subdiviziunii administrativ-teritoriale, respectiv sector 3) și *dacă cele constatate* au legătură cu atribuțiile legale ale recurentului-reclamant prevăzute de Legea nr. 215/2001, ceea ce interesează din perspectiva *legitimității interesului procesual*, din perspectiva dezlegărilor date prin respectiva decizie.

Mai trebuie arătat că atât apartenența la domeniul public a terenului restituit prin Dispoziția nr.4333/18.05.2005, cât și incidența în cauză a dispozițiilor Legii nr.18/1991 au fost soluționate irevocabil de Înalta Curte de Casație și Justiție prin decizia pronunțată în recurs în primul ciclu procesual anterior, instanța de recurs reținând lipsa de temeinicie a acestor pretinse motive de nulitate a Dispoziției nr.4333/18.05.2005.

Astfel, s-a reținut că, pe lângă împrejurarea că apartenența terenului la domeniul privat al municipiului București reprezintă o chestiune dezlegată jurisdicțional între recurent și intimata-pârâtă, *statuată cu putere de lucru judecat* (prin sentința civilă nr. 2375/10.03.2006 a Judecătoriei Sectorului 3 București, rămasă definitivă prin decizia civilă nr. 1650A/22.09.2006 a Tribunalului București, Secția a III-a Civilă și irevocabilă prin decizia civilă nr. 832/9.05.2007 a Curții de Apel București, Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și familie, filele 155-171, vol. I, dosar Judecătoria Sectorului 3 București), astfel încât aceasta nu ar mai putea fi reevaluată în cauza de față (cu valența unui motiv de nulitate a dispoziției atacate), *eventuala apartenență a terenului la domeniul public a terenului nu putea constitui prin el însuși un impediment la restituirea în natură, date fiind dispozițiile art. 2 lit. h) și g) din Legea nr. 10/2001.*

De asemenea, simpla afirmație cu referire la incidența regimului juridic al Legii fondului funciar nr. 18/1991 nu este suficientă pentru a contura caracterul personal al interesului procesual al reclamantului în invocarea acestui motiv de nulitate, în absența unor susțineri concrete prin care ar fi afirmat că prin emiterea dispoziției de restituire în natură a acestui teren către intimata

ar fi fost el însuși împiedicat pentru îndeplinirea atribuțiilor sale legale privind aplicarea Legii nr. 18/1991 (eventuale cereri de constituirea sau reconstituirea dreptului de proprietate privată pe raza sectorului 3, care i-ar fi fost adresate în temeiul Legii nr. 18/1991 sau mai mult decât atât, un stadiu mai avansat în procedura legii fondului funciar etc.), concluzie care nu a fost înlăturată de apelantul-reclamant prin probele administrate în cel de-al doilea ciclu procesual.

Așadar, cauza a fost trimisă spre rejudecare doar pentru dezlegarea celui de-al treilea motiv de nulitate, susținut de către reclamant, respectiv dacă terenul restituit prin dispoziția atacată făcea parte, la data restituirii, din parcul Titan, dacă era amenajat ca zonă de agrement ori dacă pe acesta se găseau alte amenajări de utilitate publică de interes local (al subdiviziunii administrativ-teritoriale, respectiv sector 3) și *dacă cele constatate* au legătură cu atribuțiile legale ale reclamantului prevăzute de Legea nr. 215/2001.

În ciclul procesual anterior, instanța de apel, în rejudecare, a constatat dovedit aspectul că la momentul soluționării notificării, în temeiul Legii nr. 10/2001, *imobilul litigios era prevăzut în documentațiile de urbanism legal aprobate cu fiind destinat construirii unui obiectiv nou de utilitate publică* și a reținut că soluția restituirii sale în natură era exclusă din punct de vedere legal.

Examinând decizia pronunțată în rejudecare, din perspectiva disp. art. 315 alin. (1) C.proc.civ. și a indicațiilor date prin prima decizie de casare, *Înalta Curte a reținut* prin cea de a doua decizie de casare, nr. 2377/12.11.2020, *că în cuprinsul deciziei pronunțate de instanța de apel nu se regăsește verificarea situației de fapt impusă, în sensul de a se stabili dacă terenul ce face obiectul dosarului pendinte era amenajat ca zonă de agrement ori dacă pe acesta se găseau alte amenajări de utilitate publică de interes local.* Înalta Curte de Casație și Justiție a mai relevat că

restituirea în natură este regula în materie. De aceea, s-a dispus această verificare a stării de fapt și nu a ceea ce rezultă din scripte.

Sub aspectul limitelor investiției instanței, în condițiile art. 292 și 294 C.proc.civ., cu privire la interesul în formularea cererii, apelantul-reclamant a susținut că: „(...) interesul legitim în cauză trebuie privit în raport de împrejurarea că nulitatea invocată este una absolută, instituită de legiuitor cu scopul de a ocroti un interes public, general, care în speță constă în a înlătura din sfera juridică un act de restituire în natură emis cu încălcarea dispozițiilor legale imperative. Astfel interesul rezidă în aceea că prin promovarea acțiunii se tinde la protejarea unui interes general”; „(...) în speță, terenul restituit în natură pârâtei a fost suspus unor amenajări destinate deservicii nevoilor publice ale comunității locale, respectiv zonă de agrement - spațiu verde în cadrul Parcului Titan, fapt pentru care Primarul General al Municipiului București, trebuia ca la emiterea dispoziției să aibă în vedere legile care interesează ordinea publică, în speță, dispozițiile Legii nr. 213/1998, ale IIG nr. 250/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001”.

Prin urmare, în rejudecarea apelului, instanța urmează ca în limitele motivelor de nulitate, astfel cum au fost invocate prin cererea de chemare în judecată, atât ca motive de fapt, dar și de drept, susținute prin cererea de apel, dar și în limitele deciziilor de casare, să realizeze o stabilire deplină a situației de fapt la care să se aplice normele legale.

Respectând, așadar, indicațiile de casare, prezenta instanță de apel, reține că *în ceea ce privește situația de fapt a terenului ce face obiectul prezentei cauze*, din probe administrate în apel în cel de-al doilea ciclu procesual - raportul de expertiză tehnică judiciară întocmit în cauză și înscrisurile aflate la dosar - rezultă împrejurarea că la data restituirii dispuse prin Dispoziția nr.4333/18.05.2005, pe terenul în litigiu nu existau amenajări de utilitate publică și că terenul nu făcea parte dintr-un parc public.

Astfel, prin raportul de expertiză (filele 346-356 din volumul II dosar apel), ordonat de instanța a apel în rejudecarea apelului, care avea ca finalitate verificarea situației faptice a terenului în discuție, expertului solicitându-i-se să verifice dacă din punct de vedere scriptic terenul făcea parte din Parcul Titan (obiectivele nr. 2 și 7), dacă din punct de vedere factual, terenul se situa la momentul restituirii în Parcul Titan, fostul Parc Balta Albă sau Parcul IOR (obiectivul nr. 3), dacă terenul restituit era amenajat la data restituirii -18.05.2005 - ca zona de agrement ori dacă pe acesta se găseau la acea dată alte amenajări de utilitate publică de interes local (obiectivul nr. 9), se relevă următoarele concluzii:

1) „ (...) conform PUG valabil în anul 2005 terenul ce face obiectul dosarului de față este situat în zona **CB3 - destinată construcțiilor**”; (fila 350, vol. II);

2) „(...) aspectul general al terenului la data efectuării expertizei era al unui teren viran, pe care a crescut vegetație spontană, pomi răzleți, tufe etc., fără a se evidenția existența unor instalații sau dotări aferente parcurilor” (fila 350, vol. II);

3) „Potrivit Regulamentului local de urbanism, terenul în cauză este situat în zona **CB3 - poli urbani principali** (marcat cu culoarea galbenă pe Anexa 6c). Această zonă CB3 este destinată executării de construcții cu diverse destinații, pentru care sunt stabilite înălțime maximă, coeficient de utilizare a terenului (CUT) procent de ocupare a terenului (POT), număr de niveluri etc., deci altceva decât zonă verde” (fila 353, vol. II);

4) „Potrivit Regulamentului local de urbanism, zona spațiilor verzi (parcuri, păduri etc.) este notată atât în documentele urbanistice, cât și pe planuri cu litera V (marcat cu culoare verde pe Anexa 6d la raport) cum este cazul parcului alăturat A.I. Cuza” (fila 353, vol. II);

5) „Terenul restituit la data de 18.05.2005 nu are clădiri, resturi de amenajări, care ar fi existat înainte de 2005, așa cum arată și raportul de expertiză extrajudiciară întocmit de ing. Adrian Onițiu, înainte de emiterea Dispoziției Primarului General care a identificat doar terenurile libere de construcții. De altfel, viceprimarul capitalei, în Adresa nr. 527/02.04.1999 (Anexa 17 la raport) recunoaște lipsa investițiilor” (fila 355, vol. II).

Curtea are în vedere și completarea nr. 1 a raportului de expertiză tehnică judiciară (filele 404-406 din volumul II dosar apel), efectuată la solicitarea instanței de apel, tocmai pentru lămurirea situației faptice a terenului, în care se reține:

„(...) la data emiterii Dispoziției 4333/18.05.2005 (...) terenul în cauză nu făcea parte din Parcul Titan, acest teren se afla în zona CB3 - poli urbani principali, teren destinat construcțiilor cu diverse destinații, conform Planului Urbanistic General și al Regulamentului local de urbanism, care face parte integrantă din Planul Urbanistic General devenit obligatoriu odată cu aprobarea PUG prin Hotărârea CGMB”;

„(...) terenul în litigiu nu se afla în zona de spații verzi-parcuri, nici la data emiterii Dispoziției nr. 4333/18.05.2005, nici în prezent”.

De asemenea, și în completarea nr. 2 a raportului de expertiză tehnică judiciară (filele 18-22 din volumul III din apel), efectuată la solicitarea instanței de apel, tocmai pentru lămurirea obiectivului nr. 8 privind verificarea situației actuale a terenului, se reține:

„(...) din punct de vedere cadastral (...) se observă clar că terenul are categoria de folosință *curți construcții* și nu spațiu verde. (...) din punct de vedere urbanistic, imobilul ce face obiectul dosarului este încadrat în unitatea de referință CB3 și nu este situat în zona verde-parcuri”.

Și în completarea nr. 3 a raportului de expertiză tehnică judiciară (filele 51-61 din volumul IV dosar apel), efectuată la solicitarea instanței de apel, tocmai pentru lămurirea obiectivului nr. 6 privind verificarea categoriei de folosință a terenului, în raport de adresa nr. 1582068/18715/2018, emisă de PMB – Direcția Patrimoniu, însoțită de planuri și înscrisuri, se reține:

„(...) având în vedere adresa nr. 1582068/18715/2018 și toate actele atașate acesteia, (...) îmi mențin punctul de vedere că imobilul ce face obiectul prezentei acțiuni nu a fost parc/o secțiune din Parcul Titan (sau fostul Parc Balta Albă sau Parcul IOR, actual Parcul Alexandru Ioan Cuza), întrucât așa cum am prezentat mai sus imobilul respectiv, încă din anul 1976 a fost rezervat pentru construirea centrului de cartier Titan, a avut destinația de *curți construcții*, liber de orice sarcini”.

Din concluziile expertului judiciar, mai sus prezentate, rezultă că teza apelantului-reclamant potrivit cu care terenul ar fi fost amenajat ca zona de agrement, parte a parcului Titan, a fost înlăturată de expertul judiciar, care a confirmat că, faptic, terenul nu avea aspectul unui parc sau al unei zone de agrement, că nici la data restituirii nu reprezenta o secțiune de parc, că Parcul Titan (sau fostul Parc Balta Albă sau Parcul IOR, actual Parcul Alexandru Ioan Cuza) este alăturat terenului în cauză, imobilul restituit nefiind parte a parcului, că terenul în cauză era liber, neocupat, atât anterior restituirii, cât și ulterior restituirii.

Verificând elementele de fapt prin prisma constatărilor raportului de expertiză și a completărilor ulterioare și în condițiile necontestării acestor concluzii, în temeiul art. 212 C.proc.civ., se impune a se constata ca terenul în cauză nu făcea parte din Parcul Titan, nici la momentul restituirii și nici în prezent și nu a fost amenajat ca zonă de agrement, la momentul de referință stabilit și în deciziile de casare fiind liber și neocupat de niciun fel de elemente ale vreunui obiectiv de interes public local.

Procedând în continuare la verificarea înscrisurilor aflate la dosarul cauzei. Curtea reține că pe terenul în litigiu nu au fost efectuate investiții sau amenajări, nu au fost emise autorizații de construire sau procese-verbale de recepție la terminarea lucrărilor în vederea realizării vreunei investiții și că nu făcea parte, la data emiterii dispoziției de restituire, din Parcul Titan.

Astfel, din Adresa nr.97433/06.06.2018 a Primăriei Sectorului 3 București, rezultă că nu există informații cu privire la executarea unor lucrări de investiții de interes public derulate în perioada 1998-2005 și nu sunt înregistrate cereri pentru desemnarea și deplasarea în teren în vederea participării la comisiile de recepție la terminarea lucrărilor (fila 224, vol. IV dosar CAB).

Din Adresa nr.1496186/3908/10.04.2017 emisă de PMB ca urmare a cererii formulate de expertul desemnat în cauză (fila 382, vol. II dosar CAB), rezultă că după anul 1990, Direcția de Urbanism nu a emis autorizații de construire pentru imobilul în litigiu.

Din Adresa nr.3700/27.11.2016 a PMB - Direcția Generală Dezvoltare și Investiții (fila 226, vol. IV dosar CAB), rezultă că aceste instituții nu dețin informații referitoare la realizarea vreunor astfel de investiții sau amenajări.

Din Adresa nr.6551/682/1628275/3032-481/L/1/28.06.2018 a PMB - Direcția Generală Urbanism și Amenajarea Teritoriului (fila 232, vol. IV dosar CAB), rezultă că în perioada 1990-2005 această direcție nu a emis autorizații de construire pentru investiții de interes public.

Sentința arbitrală nr.70/22.03.2004 prin care Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României și a Municipiului București a constatat că obiectul contractului de concesiune autentificat sub nr. 2064/27.05.2002 nu a fost realizat, fiind dispusă rezilierea acestuia, și documentele din care rezultă că licitația din 2004 în vederea concesiunii nu a mai fost finalizată - dovedesc, de asemenea, faptul că pe terenul în litigiu nu a fost demarată nicio lucrare de interes public.

Adresa nr.6240/15.05.2019 emisă de Administrația Lacuri, Parcuri și Agreement București (fila 131 și urm., vol. V dosar CAB), în care se precizează că terenul în cauză nu s-a aflat în evidentele acestei instituții, nu s-a aflat în administrarea acestei instituții, iar instituția nu deține date și înscrisuri referitoare la terenul ce face obiectul dosarului.

Aviz de principiu nr.310.828.138/18.07.2016 emis de Distrigaz Sud Rețele cu planul aferent (filele 332-333 Vol. II dosar CAB) din care rezultă că pe terenul în discuție nu au existat până la acel moment rețele de gaz.

Aviz de amplasament favorabil nr.165586092/26.08.2016 emis de ENEL Distribuție cu planul aferent (filele 330-331 vol. II dosar CAB) din care rezultă că pe terenul în discuție nu au existat până la acel moment rețele de electricitate.

Adresa nr.91611642/26.07.2016 emisă de Apa Nova cu planul aferent din care rezultă că pe teren nu au existat până la acel moment rețele de apă și canalizare (fila 378 și urm. Vol. II dosar CAB anexa 11 la Raportul de expertiză). După cum rezultă din marcările făcute de Apa Nova pe planul anexat, pe limita proprietății se află două bransamente de apă și racordurile de canalizare ale Metrorex SA și Tekso Frig România SRL..

În condițiile în care pe terenul ce face obiectul litigiului nu au existat și nu există nici la acest moment surse de gaz, curent electric, apă și canalizare, Curtea consideră că este exclusă amenajarea unei zone de agreement în lipsa iluminatului public, a unor surse de apă potabilă sau a unor surse de apă menajeră pentru irigarea unor pretinse spații verzi și a unor racorduri de canalizare destinate apelor pluviale și unor eventuale toalete publice, ceea ce dovedește o dată în plus că terenul nu a făcut parte din Parcul Titan (sau fostul Parc Balta Albă sau Parcul IOR, actual Parcul Alexandru Ioan Cuza) și nu a fost amenajat ca zonă de agreement la momentul emiterii dispoziției de restituire în natură.

Pe de altă parte, este adevărat că prin Hotărârea CGMB nr. 95/1998 s-a dispus atribuirea *în folosință gratuită, pe termen de 49 ani, Consiliului local sector 3, terenul în suprafață de 12,1 ha, în scopul realizării obiectivului de utilitate publică „Centrul Administrativ Titan”*.

Subsecvent acestei Hotărâri, prin Hotărârea nr. 147/1999 tot a CGMB, s-a aprobat „Planul Urbanistic Zonal – Centrul de Cartier Titan, sector 3, în zona str. Constantin Brâncuși, Bvd. Nicolae Grigorescu, str. Liviu Rebreanu”, fiind atașate și planul și documentația care a stat la baza acestei Hotărâri.

În cadrul Certificatelor de urbanism nr. 975/2002 și nr. 1568/2004 emise de Municipiul București – Primăria Sectorului 3, se specifică în mod expres faptul că potrivit hotărârilor CGMB enunțate anterior, imobilul teren este aflat în folosință gratuită a primăriei de sector, *în vederea edificării* unui ansamblu de construcții cu funcțiuni multiple: administrație publică, servicii, birouri, culte și cultură, alimentație publică, agreement, spații publice, plantații, spații garare, hotel, comerț.

Prin urmare, în cauză s-a dovedit aspectul că la momentul soluționării notificării, în temeiul Legii nr. 10/2001, imobilul litigios era prevăzut în documentațiile de urbanism legal aprobate ca fiind destinat construirii unui obiectiv nou de utilitate publică, instanța de apel, în ciclul procesual anterior, reținând că soluția restituirii sale în natură era exclusă din punct de vedere legal.

Însă, astfel cum a statuat Înalta Curte de Casație și Justiție în decizia nr. 2377/12.11.2020, în raport de indicațiile date prin prima decizie de casare, *în cauză se impunea verificarea situației de fapt impusă*, în sensul de a se stabili dacă terenul ce face obiectul dosarului *pendinte era amenajat* ca zonă de agreement ori dacă pe acesta *se găseau* alte amenajări de utilitate publică de interes local.

Or, din probele administrare în dosarul cauzei, astfel cum au fost mai sus analizate, rezultă că pe terenul în litigiu nu au fost efectuate investiții sau amenajări, nu au fost emise autorizații de construire sau procese-verbale de recepție la terminarea lucrărilor în vederea realizării vreunei investiții și că nu făcea parte, la data emiterii dispoziției de restituire, din Parcul Titan (sau fostul Parc Balta Albă sau Parcul IOR, actual Parcul Alexandru Ioan Cuza).

În plus, în situația în care terenul restituit prin Dispoziția nr.4333/18.05.2005 ar fi făcut parte, la data restituirii, din parcul Titan, sau dacă era amenajat ca zonă de agrement, acesta s-ar fi situat în conformitate cu P.U.G. în vigoare, prin HCGMB nr. 269/2000, la categoria „V” în care este inclusă „ZONA SPAȚIILOR VERZI”, zonă ce cuprinde *spații verzi publice cu acces nelimitat sau specializate de interes supramunicipal și municipal, spații pentru sport și agrement cu acces limitat de apartenența la cluburi sau contra cost, spații plantate de protecție și păduri de diferite tipuri*. Subzona VI cuprinde *spații verzi publice cu acces nelimitat*, iar în cadrul acesteia, subzona VIa include – „parcuri, grădini, scuaruri și fâșii plantate publice”.

Curtea reține că în cauză, atribuirea prin Hotărârea CGMB nr. 95/1998 (fila 26 dosar apel, vol. I), *în folosință gratuită, pe termen de 49 ani, Consiliului local sector 3, terenul în suprafață de 12,1 ha, în scopul realizării obiectivului de utilitate publică „Centrul Administrativ Titan”, a constituit una dintre cauzele juridice ale prezentei cereri de chemare în judecată, ea fiind menționată în mod expres de către apelantul-reclamant în cadrul acțiunii introductive.*

Însă în zona VIa sunt admise numai funcțiunile de spațiu plantat public constând în: spații plantate; circulații pietonale din care unele ocazional carosabile pentru întreținerea spațiilor plantate și accesul la activitățile permise; drumuri de halaj din care se asigură accesul direct din drumuri publice la lac pentru aprovizionarea cu apă a mașinilor de pompieri de tonaj ridicat; mobilier urban, amenajări pentru sport, joc și odihnă; construcții pentru expoziții, activități culturale (spații pentru spectacole și biblioteci în aer liber, pavilioane cu utilizare flexibilă sau cu diferite tematici), activități sportive, alimentație publică și comerț; adăposturi, grupuri sanitare, spații pentru administrare și întreținere.

Or, pe lângă faptul că în conformitate cu PUG valabil în anul 2005, aprobat prin HCGMB nr. 269/2000, terenul ce face obiectul dosarului de față este situat în **zona CB3 - destinată construcțiilor**, Curtea mai constată că apelantul-reclamant, care a pretins afectarea terenului restituit prin dispoziție, de un parc public și de o zonă de agrement, la rândul lui, nu ar fi putut să concesioneze terenul în cauză, pentru a se construi sediul Primăriei Sectorului 3 București și respectiv un centru comercial, astfel cum a procedat conform contractului de concesiune autentificat sub nr. 2064/27.05.2002, întrucât aceste construcții s-ar fi edificat cu nesocotirea tocmai a amenajărilor de interes public invocate de apelantul-reclamant, respectiv zonă de agrement - spațiu verde în cadrul Parcului Titan. Rezultă, așadar, că în raport chiar de atribuirea prin Hotărârea CGMB nr. 95/1998 (fila 26 dosar apel, vol. I), *în folosință gratuită, pe termen de 49 ani, Consiliului local sector 3, terenul în suprafață de 12,1 ha, în scopul realizării obiectivului de utilitate publică „Centrul Administrativ Titan”,* că terenul nu a făcut parte din parc și nu a fost amenajat ca zonă de agrement, la momentul emiterii Dispoziției Primarului General al Municipiului București nr. 4333/18.05.2005.

Mai mult, chiar și invocarea HCGMB nr.95/1998 de către apelantul-reclamant ca pretins titlu care să-i justifice interesul în promovarea acțiunii reprezintă o confirmare din partea acestuia a faptului că terenul nu era parc și nu era amenajat ca parc sau zonă de agrement și nu existau alte amenajări de interes public, prin adresa emisă de reclamant nr. 176/09.03.1998 (filele 226-227 vol. II, dosar CAB) menționându-se că terenul respectiv a fost rezervat pentru un nou centru administrativ încă din anii '60, proiectul fiind reluat în anii '70, dar nu s-au găsit fondurile necesare.

De asemenea, Curtea are în vedere *Avizul de legalitate emis de Instituția Prefectului Municipiului București cu nr. CB/17446/P/30.11.2005*, ca urmare a verificării actelor care au stat la baza emiterii Dispozițiilor Primarului General al Municipiului București nr. 4333/18.05.2005 și 4334/18.05.2005, în conformitate cu care:

„Prin cele 2 acte administrative de autoritate emise de Primarul General al Municipiului București în baza prevederilor Legii nr. 10/2001 s-au restituit în natură, în proprietatea

2 loturi de teren situate în mun. l. ..., care se identifică conform Raportului de expertiză tehnică extrajudiciară întocmit de expertul

Actul de proprietate luat în considerare, privind imobilele susmenționate, este Ordonanța de adjudecare transcrisă la Grefa Tribunalului Ilfov - Secția Notariat sub nr. 1556/1903, care este susținut de Adresa Serviciului Evidența Proprietăți - Direcția Patrimoniu Evidența Proprietăți Cadastru din cadrul Primăriei Municipiului București nr.1206/413/21.01.2003 din care rezultă situația juridică a „moșiei Dudești Cioplea”, fosta proprietate I.B. Grueff. Astfel, în baza Legii de reformă agrară din anul 1921, au fost expropriate circa 2133 ha din moșia Dudești Cioplea, cu plata despăgubirilor convenite către fostul proprietar (...), restul de cca.767 ha rămânând în proprietatea I.B. Grueff.. Conform a 2 adrese emise de Primăria Sectorului 3 - Serviciul Cadastru Fond Funciar, suprafețele de teren de 183 ha și 214 ha din fosta moșie Dudești Cioplea au fost expropriate conform Legii de Reformă Agrară nr. 187/1945 de la Ivan B. Grueff și de la Elena Cantacuzino. Prin aceeași adresă s-a recomandat folosirea unei expertize întocmite de un expert topograf autorizat pentru delimitarea exactă a suprafețelor de teren ce au aparținut moșiei Dudești-Cioplea.

Astfel, identificarea terenului susceptibil de restituire în natură s-a făcut prin Expertiza întocmită de expert ... din care rezultă existența loturilor libere, ce pot fi restituite în natură, ce au aparținut fostei moșii Dudești-Cioplea - în cele 22 de Anexe ale Raportului de expertiză au fost identificate un nr. de 86 loturi, pentru care s-a recomandat emiterea unor dispoziții distincte pentru a se putea efectua formalitățile de publicitate imobiliară. În Anexa I sunt prinse 3 loturi distincte, iar pentru 2 din acestea s-au emis cele 2 acte administrative cu regim special supuse controlului.

Dovada calității de moștenitor se face de beneficiara Dispozițiilor, printr-o suită de certificate de moștenitor care atestă transmiterea dreptului de proprietate de la dl. Grueff, până în prezent la ... de la care aceasta a preluat toate drepturile și obligațiile ce îi reveneau în dosarul de revendicare nr.40212/2002 aflat în evidențele Primăriei Municipiului București, în baza contractului de cesiune autentificat sub nr. 1396/20.08.2004.

Subliniem că aspectele ce țin de dovada dreptului de proprietate și a calității de moștenitor ale dlui Romalo (coordonate după care se desfășoară controlul de legalitate exercitat de Prefect, așa cum rezultă din prevederile punctului 20.6 din Normele metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001), dar și de identificare terenului, au fost verificate și de instanțele judecătorești competente, la dosar existând o sentință civilă cu nr. 348/02.04.2004, definitivă și irevocabilă, investită cu formulă executorie, cu dispozitivul rectificat prin încheierea dată în Camera de Consiliu din data de 28.05.2004, de Tribunalul București, prin care se obligă Primarul General al Municipiului București să emită o dispoziție motivată asupra cererii de restituire în natură a imobilului situat ... sector 3, cu vecinătățile din petitul acțiunii, respectiv: la Vest - str. Liviu Rebreanu; la Sud - str. Odobești. Creșa, Grădinița și Școala nr. 88, la Est - teren viran și la Nord - teren viran.”

Astfel, afirmațiile dvs. de emitere abuzivă a Dispozițiilor nr. 4333/2005 și 4334/2005, de către Primarul General al Municipiului București nu sunt susținute, drept pentru care instituția noastră nu poate promova o acțiune în contencios administrativ de anulare a acestora.

(...)

Ca atare, considerăm că se pot aplica prevederile art. 9 alin. (4) Legea nr. 10/2001, republicată, respectiv *Se restituie în natură, inclusiv terenurile fără construcții afectate de lucrări de investiții de interes public aprobate, dacă nu a început construcția acestora ori lucrările aprobate au fost abandonate.*

În încheiere, vă informăm că adoptarea unor hotărâri de concesiune/atribuire în folosință a unor terenuri de către Consiliul General al Municipiului București nu poate constitui un impediment real în emiterea acestor acte administrative de putere de către Primarul General al Municipiului București, câtă vreme art. 14 din Legea nr. 10/2001, asigură *posibilitatea subrogării de către persoana îndreptățită în drepturile persoanei juridice deținătoare.*”

Așadar, în raport de statuările Înaltei Curți de Casație și Justiție în cele două decizii de casare, se impune a se da prioritate: (1) situației faptice constatate anterior prezentate și nu a celei scriptice și (2) principiului priorității restituirii în natură, ceea ce confirmă legalitatea emiterii dispoziției contestate.

Curtea notează, în acest context, că dispozițiile Legii nr. 10/2001 la data emiterii deciziei de restituire ca face obiectul cauzei stabileau:

Art. 1 alin. (1) - Imobilele preluate în mod abuziv de stat, de organizațiile cooperatiste sau de orice alte persoane juridice în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, precum și cele preluate de stat în baza Legii nr. 139/1940 asupra rechizițiilor și nerestituite se restituie, de regulă în natură, în condițiile prezentei legi.

Art. 1 alin. (2) în cazurile în care restituirea în natură nu este posibilă se vor stabili măsuri reparatorii prin echivalent.

Art. 6 alin. (1) Prin imobile, în sensul prezentei legi, se înțelege terenurile, cu sau fără construcții, cu oricare dintre destinațiile avute La data preluării în mod abuziv, precum și bunurile mobile devenite imobile prin încorporare în aceste construcții, inclusiv terenurile fără construcții afectate de lucrări de investiții de interes public aprobate, dacă nu a început construcția acestora;

Art. 7 alin. (1) - De regulă, imobilele preluate în mod abuziv se restituie în natură.

Art. 10 alin. (1) - În situația imobilelor preluate în mod abuziv și demolate total sau parțial restituirea în natură se dispune pentru terenul liber și pentru construcțiile rămase nedemolate, urmând să se respecte documentațiile de urbanism legal aprobate, iar pentru construcțiile demolate și terenurile ocupate măsurile reparatorii se stabilesc prin echivalent.

Din ansamblul dispozițiilor legale citate se desprinde principiul potrivit cu care imobilele preluate abuziv de regulă se restituie în natură, iar numai în cazuri excepționale se procedează la acordarea de măsuri reparatorii. Acest principiu este în acord cu dispozițiile art. 44 din Constituția României potrivit cu care, „Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege”

Or, terenul în cauză nu face parte din Parcul Titan, fiind un teren alăturat actualului parc Alexandru Ioan Cuza, fiind prevăzut în documentațiile de urbanism întocmite anterior emiterii dispoziției de restituire în natură și care a și determinat starea de fapt a terenului ca fiind în zona de curți construcții, dar liber și neocupat. Astfel, la momentul la care s-a emis dispoziția, în mai 2005, era în vigoare PUG adoptat prin Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 269/2000, iar în cadrul acestui PUG a fost depusă în recurs lista obiectivelor de utilitate publică, de unde rezultă care au fost toate obiectivele de utilitate publică ce au fost avute în vedere de PUG aprobat la nivelul anului 2000. Art. 3 din hotărârea care aprobă PUG arată că „orice alte planuri urbanistice, anterior aprobate și contrare prezentului plan urbanistic general, rămân fără efecte, prin urmare nu mai produc niciun fel de consecință juridică”. În acest context, se constată că, verificându-se situația terenului la fața locului, acesta nu avea nicio afectare de utilitate publică. Totodată, în cadrul raportului complex de expertiză realizat în cauză, domnul expert a specificat în mod expres, în răspunsul dumnealui la obiectivul nr. 4 („Să se indice regimul tehnico-economic al lucrărilor care puteau fi executate, la data restituirii pe teren, conform Planului de Urbanism General atunci în vigoare”), faptul că: „La data restituirii terenului, respectiv 18 mai 2005, lucrările care se puteau executa potrivit Planului Urbanistic General valabil în anul 2005 al Municipiului București, era construirea de imobile cu funcțiuni diverse (ansamblu administrativ, comercial, bancar, hotelier și de recreere), așa cum confirmă adresa nr. 527/12.04.1999 (anexa 17 la raport). Conform HCGMB nr. 147/24.06.1999 de aprobare a PUZ – Centru de cartier Titan, teren primit în folosință gratuită pe termen de 49 ani de Consiliul Local al Sectorului 3 prin HCMB nr. 95/28.05.1998”.

Prin urmare, din considerentele mai sus expuse, Curtea reține că apelantul-reclamant nu justifică astfel vreun interes în promovarea acțiunii, susținerile acestuia în sensul că interesul său decurge din faptul că Sectorul 3 București a efectuat o serie de amenajări destinate deservirii nevoilor publice ale comunității locale, respectiv zonă de agrement-spațiu verde în cadrul Parcului Titan fiind nedovedite, din probe administrate rezultând în mod cert că pe terenul ce face obiectul

cauzei nu au existat și nu există amenajări de utilitate publică, că nu face parte dintr-un parc public, fiind un teren construibil, înscris în PUG în categoria CB3 și având categoria de folosință curți-construcții. Totodată, nu au fost începute nici un fel de lucrări pentru realizarea *obiectivului de utilitate publică* „Centrul Administrativ Titan” pentru care a fost atribuit terenul în cauză, prin HCGMB nr. 95/1998, iar împrejurarea că imobilul litigios era prevăzut în documentațiile de urbanism legal aprobate ca fiind destinat construirii unui obiectiv nou de utilitate publică a fost considerată de Înalta Curte de Casație și Justiție, în cea de a doua decizie de casare, ca nefiind suficientă prin raportare la situația de fapt concretă existentă pe teren la momentul restituirii în natură prin dispoziția atacată.

Curtea consideră că în raport de cele constatate, nu se mai justifică legal analiza legăturii cu atribuțiile legale ale apelantului-reclamant prevăzute de Legea nr. 215/2001, în condițiile în care terenul ce face obiectul dosarului *pendinte* nu a fost amenajat ca parc public sau zonă de agrement, la momentul restituirii, și nici nu se găseau pe teren alte amenajări de utilitate publică de interes local.

În ceea ce privește situația juridică a terenului la data emiterii dispoziției de restituire, trebuie reținut și faptul că terenul restituit a făcut parte din domeniul privat al Municipiului București, iar față de dispozițiile art. 5 alin. (1) din Legea nr.18/1991 și art.3 alin. (4) din Legea nr.213/1998 (raportat la pct.III.2 din Lista Anexă la acest act normativ) parcurile fac parte din domeniul public și nicidecum din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale.

Că terenul face parte din domeniul privat al Municipiului București s-a stabilit irevocabil și prin decizia Înaltei Curți nr. 108/2016 în care s-a statuat că apartenența terenului la domeniul privat al Municipiului București reprezintă o chestiune dezlegată jurisdicțional între reclamant și pârâta statuată cu putere de lucru judecat prin sentința civilă nr.2375 din 10 martie 2006 a Judecătorei Sectorului 3 București, rămasă definitivă prin decizia civilă nr.1650/A din 22 septembrie 2006 a Tribunalului București - Secția a III-a Civilă și irevocabilă prin decizia civilă nr.832 din 9 mai 2007 a Curții de Apel București - Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și de familie, filele 155-171, vol. I, dosar Judecătoria Sectorului 3 București, astfel încât această chestiune nu mai poate fi pusă în discuție.

Curtea mai notează că intimata-pârâta a reiterat puterea de lucru judecat a sentinței civile nr.144/30.01.2014 pronunțată de Tribunalul București, irevocabilă prin decizia civilă nr.1090R/18.06.2014 a Curții de Apel București, având în vedere că terenurile ce fac obiectul celor două dispoziții de restituire sunt alăturate și fac parte din aceeași suprafață de teren de 12,1 ha - suprafață de teren ce a făcut obiectul HCGMB nr.95/1998 și HCGMB nr.147/1999 - având același regim juridic și urbanistic, cât și faptul că situația de fapt ar fi identică, întrucât pe niciunul dintre terenuri nu se regăsesc amenajări de utilitate publică, ambele terenuri la data restituirii fiind libere și putând fi restituite în natură, așa cum s-a constatat din expertiza extrajudiciară întocmită de ing.

Însă și prezenta instanță de apel observă că argumentul puterii de lucru judecat în privința lipsei de interes în promovarea cererii de chemare în judecată care s-ar desprinde din hotărârile judecătorești pronunțate în cadrul litigiului civil anterior nr. 45229/3/2012 (sentința civilă nr. 144/2014 a Tribunalului București, Secția a III-a Civilă și decizia civilă nr. 1090/R/2014 a Curții de Apel București, Secția a IV-a Civilă – filele 139 – 153 dosar apel rejudecare, vol. I), nu este unul fondat.

Astfel cum rezultă din cuprinsul primei decizii de casare pronunțate de instanța supremă în prezenta cauză (paginile 15, 16 ale deciziei), această apărare a intimatei-pârâte vizând respectarea statuărilor intrate în puterea de lucru judecat din cadrul acelor două hotărâri judecătorești anterioare, a fost deja invocată de aceeași parte procesuală în mod similar, în cadrul fazei procesuale a recursului din cauza *pendinte*, în ciclul procesual anterior, apărarea regăsindu-se scriptic în cadrul întâmpinării depuse de intimata în dosarul de recurs (a se vedea punctul 4 al întâmpinării respective – filele 53, 54 dosar de recurs).

Or, această excepție a fost apreciată de către instanța de casare a fi nefondată, în temeiul cel puțin al argumentului distincției de terenuri (chiar dacă învecinate) și de obiect al cererii de

constatare a nulității absolute (în prezent, Dispoziția administrativă nr. 4333/2005, în celălalt litigiu, Dispoziția administrativă nr. 4334/2005).

Întrucât potrivit evaluării exprese a instanței supreme, excepția puterii de lucru judecat (reinvoacă și în prezenta fază procesuală) a fost considerată a fi nefondată, iar statuarea instanței de casare este obligatorie pentru instanța de trimitere, potrivit art. 315 alin. (1) C.proc.civ., Curtea nu poate constata decât faptul că nu poate primi ca fondate nici aceste susțineri ale intimății-pârâte orientate către respectarea puterii de lucru judecat a unor statuări judecătorești anterioare. Aceasta, întrucât, astfel cum Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat, interesul procesual în formularea acțiunii în nulitatea actului juridic trebuie raportată la circumstanțele concrete ale fiecărei cauze, anume la situația de fapt și de drept a terenurilor ce au făcut obiectul măsurii de restituire în natură, verificări ce trebuie efectuate pentru data emiterii dispozițiilor atacate.

Așadar, în urma verificărilor efectuate pentru data emiterii dispoziției atacate, Curtea constată că deși sancțiunea nulității absolute a unui act juridic civil poate fi invocată de orice persoană interesată și fără limită în timp, această natură juridică a sancțiunii nulității absolute nu justifică cererea reclamantului de desființare a dispoziției emise în baza Legii nr. 10/2001, atâta timp cât, în prezent, nu are un drept de proprietate asupra imobilului și niciun alt titlu determinat de starea de fapt a terenului în baza căruia exercită folosința imobilului.

Interesul, condiție de exercițiu a acțiunii civile, reprezintă folosul practic, material pe care l-ar putea obține partea prin promovarea demersului judiciar, inclusiv în promovarea oricărei căi de atac. Interesul trebuie să existe în momentul în care se exercită acțiunea civilă (forma procedurală concretă), în sensul că partea s-ar expune la un prejudiciu numai dacă nu ar recurge în acel moment la acțiune (la forma concretă de manifestare a acțiunii).

Exercițiul acțiunii în justiție cere așadar, o justificare deosebită, prin impunerea condiției interesului urmărindu-se evitarea unor litigii lipsite de orice utilitate pentru reclamant. Exigența impusă reclamantului de a justifica un interes pentru a avea dreptul să desfășoare o activitate jurisdicțională, determină nepronunțarea asupra fondului unei cereri, câtă vreme nu se justifică un scop în promovarea ei.

Pe de altă parte, condiția interesului este necesară nu numai la momentul formulării cererii de chemare în judecată. Această cerință trebuie să fie îndeplinită ori de câte ori pe parcursul procesului, oricare dintre participanții la judecată apelează la una sau alta dintre formele procedurale care alcătuiesc conținutul acțiunii.

Caracterizându-l, interesul este material, patrimonial (atunci când se urmărește restituirea unui împrumut, plata unei datorii, revendicarea unui bun) sau moral (atunci când se urmărește un scop nepatrimonial, ca de exemplu, în cazul punerii sub interdicție, măsură de natură să îl apere atât pe cel pus sub interdicție, cât și pe terții cu care ar putea încheia diferite acte juridice).

Pentru a justifica sesizarea instanței de judecată, *interesul trebuie să îndeplinească anumite condiții:*

1. *să fie legitim*, corespunzător cerințelor legii materiale și procesuale.

Interesul este legitim atunci când se urmărește afirmarea sau realizarea unui drept subiectiv recunoscut de lege, respectiv a unui interes ocrotit de lege și potrivit scopului economic și social pentru care a fost recunoscut.

2. *să fie personal și determinat*, adică folosul practic urmărit prin declanșarea procedurii judiciare să fie bine stabilit și aparțină celui care recurge la forma procedurală respectivă.

Cerința ca interesul să fie personal celui care acționează, reprezintă aspectul subiectiv al condițiilor de exercițiu ale actului procedural.

3. *să fie născut și actual*, să existe în momentul în care este formulată cererea, pentru că rolul judecătorului este de a rezolva litigii deja născute. *Un interes eventual, ca și un interes care a trecut, a fost depășit, nu poate fi luat în considerare.*

Aplicând toate aceste considerente doctrinare la speța pendinte, Curtea constată că în cazul dedus judecății, apelantul-reclamant nu justifică un interes legitim, personal și actual, în condițiile în care pe terenul ce face obiectul cauzei nu au existat și nu există amenajări de utilitate publică, că

nu face parte dintr-un parc public-zonă de agrement, fiind un teren construibil, înscris în PUG în categoria CB3 și având categoria de folosință curți-construcții.

Așadar, Curtea notează legalitatea soluției primei instanțe de admitere a excepției lipsei de interes în formularea cererii de chemare în judecată și ținând seama de considerentele expuse, în baza dispozițiilor art. 296 C.proc.civ. 1865, va respinge apelul ca nefondat.

În aplicarea principului disponibilității consacrat de dispozițiile Codului de procedură civilă, Curtea va lua act că actul intimat-pârât și-a rezervat dreptul de a solicita cheltuielile de judecată, pe cale separată, iar intimatul-pârât Municipiul București prin Primarul General nu a solicitat cheltuieli de judecată.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:**

Respinge ca nefondat apelul declarat de apelantul-reclamant PRIMARUL SECTORULUI 3 AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI, cu sediul în București, Calea Dudești nr. 191, sectorul 3, împotriva sentinței civile nr. 2217 din 20.12.2013, pronunțate de Tribunalul București - Secția a IV-a Civilă, în contradictoriu cu intimații-pârâți MUNICIPIUL BUCUREȘTI prin PRIMARUL GENERAL, cu sediul în București, Bd. Regina Elisabeta nr.47, sectorul 5 și

la actul intimat-pârât și-a rezervat dreptul de a solicita cheltuielile de judecată, pe cale separată, iar intimatul-pârât Municipiul București prin Primarul General nu a solicitat cheltuieli de judecată.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică, azi 13.10.2021.

PREȘEDINTE,

JUDECĂTOR,

GREFIER,

71

Conform cu originalul
GREFIER

Red.I.L.M.
Tehnored.R.L./I.L.M.
7 ex.
TB-S.4 - D.N.Theohari